

ALAVUDEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2026

Taloussuunnitelma 2027-2028

Sisällys

Kaupunginjohtajan katsaus	4
1. Talousarvion osat ja rakenne.....	5
2. Talousarvion yleisperustelut	6
2.1 Yleinen talouskehitys.....	6
2.2 Kuntatalouden näkymät	8
2.3 Alavuden kaupungin kehitysnäkymät	11
2.4 Kaupunkistrategia ja palvelusuunnitelmat talousarviossa ja –suunnitelmassa	16
2.5 Tavoitteiden asettaminen konsernille, konserninjohdolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä	20
3. Käyttötalousosa	21
3.1 Hallinto- ja talouspalvelut	25
Kaupunginvaltuusto.....	25
Kaupunginhallitus	26
Hallintopalvelut	28
Talouspalvelut	30
Maaseutupalvelut.....	32
3.2 Elinvoimapaalvelut	34
Elinkeino- ja asumisen palvelut	34
Liikuntapalvelut	37
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut.....	40
3.3 Sivistyspalvelut	43
Kouluhallinto	43
Varhaiskasvatus	45
Peruskoulut.....	48
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut.....	50
Kansalaisopisto	53
3.4 Tekniset palvelut	55
Tekninen hallinto	55
Yhdyskuntatekniset palvelut	56
Vesihuoltolaitos	58
Tilapalvelu.....	60
Ruoka- ja siivouspalvelut	62
3.5 Ympäristö - ja tietohallintopalvelut	64
Ympäristöpalvelut	64
Tietohallintopalvelut	67
4. Tuloslaskelmaosa.....	69

5. Investointiosa	71
5.1 Investointiosan perustelut.....	76
6. Rahoitusosa	78
7. Toimenpideohjelma.....	80
8. Kaupungin konserniin kuuluvat tytäryhtiöt.....	81
Alavuden Lämpö Oy.....	81
Alavuden Vuokra-asunnot Oy.....	83
A-Pesti Oy	86
Alavuden Kehitys Oy.....	90
Alavuden Jäähalli Oy.....	92
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi.....	93
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo.....	94

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2026 talousarviomme noudattelee kaupunginvaltuuston syksyllä 2024 hyväksymää talouden sopeuttamisohjelmaa vuosille 2025-2028. Ohjelman mukaan ennakoidusti tämä talousarvio on vielä negatiivinen, hieman enemmän kuin sopeutusohjelmassa on arvioitu, mutta vakaasti oikeassa suunnassa. Olemme kuroneet kiinni sen noin 2 Milj € kuopan, joka valtionosuuteen ns. sote-eränä meille jäi. Kumuloituva ylijäämämme taseessa on n. 3 Milj. € vahvempi kuin sopeuttamisohjelmassa tähän vaiheeseen arvioitiin. Lisäksi vuoden 2022 osakekurssien heilahdus, joka meillä aiheutti 1,6 Milj € alaskirjauksen, on jo kohentunut ennalleen ja kasvanut voiton puolelle. Myös lainakanta pienenee edelleen suunnitellusti, noin 1,9 Milj € vuonna 2026.

Keskeisin poikkeama sopeutusohjelmaan on työllisyyden hoitoon käytettävät menot, jotka ovat koko maassa moninkertaistuneet. Talouden sopeutusohjelmaa laadittaessa ei ollut vielä tiedossa, ettei työllisyyspalveluiden uudistus toteudukaan kustannusneutraalina, kuten oli esitetty, vaan että työttömyydestä aiheutuvien kustannusten jakoperiaatteiden muutoksista johtuen kunnille koituisi suuria lisäkustannuksia.

Kaupunginhallitus esittää vuodelle 2026 talousarvion, joka turvaa palvelut ja toiminnan hyvällä tasolla. Suurimmat talouden sopeuttamisen toimet on toteutettu jo kahtena edellisenä vuonna: palveluita on tiivistetty ja tarkistettu, ja näiden päätettyjen muutosten myötä myös henkilöstön määrä on vähentynyt. Isot investoinnit esimerkiksi vesi-, viemäri- ja lämpöverkkoon on tehty pitkäksi aikaa. Pitkäjänteistä työtä on tehty tämänkin talousarvion taustalla, ja koko kaupungin osalta pyritään jatkuvasti reagoimaan esimerkiksi muuttuneisiin väestöennusteisiin. Syntyvyys on koko maassa jäänyt koronavuosien alhaiselle tasolle, niin myös Alavudella. Pienten lasten määrän merkittävä, nopea pudotus hitaan vähenemisen sijaan on meilläkin tosiasia.

Valtionosuusjärjestelmän uudistusta on valmisteltu useita vuosia, ja Alavudellakin oli odotuksia sote-erien vaikutuksen vähenemisestä. Loppusyksyllä 2025 saadun tiedon mukaan uudistus ei nyt kuitenkaan etene. Näin ollen kuntia hyvin eri tavoin kohtelevat sote-erät jäävät edelleen vaikuttamaan valtionosuuksiin.

Talousarviossa valtionosuus- ja verotuloennakot perustuvat kansallisiin arvioihin. Suomen talouden on arvioitu kääntyvän nousuun, mutta valitettavan hitaasti. Alavudella on toki aikaisemminkin edetty arvioita paremmin. Rakennusteollisuuden merkitys on meillä suuri, samoin kuluttajien ostoskäyttäytymisen vaikutus. Kumpaankaan emme välttämättä voi itse vaikuttaa, mutta kaikki se tehdään mitä kuntatasolla nykylainsäädännön mukaan voidaan. Haluankin kiittää alavutelaisia yrityksiä kriisinkestävyydestä ja pitkäjänteisyydestä: meillä ollaan valmiina, kun maan talous lähtee nousuun.

Kaiken kaikkiaan luottamus alavutelaiseen elämänmenoon on tulevaisuudessakin vahvaa. Aktiivisten asukkaiden, vahvojen yhdistysten ja yrittäjien ansiosta elämme edelleen 'paikallisten piiloparatiisissa', kuten eräs tutkimus Alavutta luonnehtii.

Alavudella 21.11.2025

Liisa Heinämäki

kaupunginjohtaja

1. Talousarvion osat ja rakenne

Talousarvioasetelma muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskennan ja rahoituksen näkökulmista. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Alavuden kaupungin organisaation talousarvioasetelma muodostuu toimialoista, jotka jakautuvat palvelualueiksi, ja nämä vielä edelleen toimintayksiköiksi ja kustannuspaikoiksi. Sitovuustaso valtuustoon nähden on palvelualueitaso. Talousarvioasetelmaan on vuoden 2026 alusta lähtien tehty muutos siten, että Tietohallintopalvelut on siirretty Hallinto- ja talouspalveluiden toimialalta omaksi palvelualueeksi Ympäristöpalveluiden toimialalle.

ALAVUDEN KAUPUNKI

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT
KAUPUNGINVALTUUSTO
KAUPUNGINHALLITUS
HALLINTOPALVELUT
Kansliapalvelut
Henkilöstöpalvelut
TALOUSPALVELUT
Kirjanpito
Palkkalaskenta
MAATALOUSPALVELUT

ELINVOIMAPALVELUT
ELINKEINO- JA ASUMISEN PALVELUT
Elinkeinopalvelut
Hallinto/Elinkeinopalvelut
Työllisyyspalvelut
Asumisen palvelut
LIIKUNTAPALVELUT
KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT
Kulttuuripalvelut
Kirjasto

SIVISTYSPALVELUT
KOULUHALLINTO
VARHAISKASVATUS
Varhaiskasvatuksen hallinto
Hankkeet
Perhepäivähoito
Päiväkodit
Ryhmikset
PERUSOPETUS
Koululaisten aamu- iltapäivätoiminta
Peruskoulut
Hankkeet
2.ASTEEN KOULUTUS JA NUORISOPALV.
Lukio
Ammattiopetus
Nuorisopalvelut
KANSALAIPOPISTO

TEKNISET PALVELUT
YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT
Kunnallistekniikka
Yksityis- ja yleiset tiet
Viheralueet
VESIHUOLTOLAITOS
Vesilaitos
Viemärlaitos
TILAPALVELU
Isännöinti
Rakentaminen ja kunnossapito
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT
Ruokapalvelut
Siivouspalvelut
YMPÄRISTÖPALVELUT
YMPÄRISTÖPALVELUT
TIETOHALLINTOPALVELUTPALVELUT

2. Talousarvion yleisperustelut

2.1 Yleinen talouskehitys

Suomen bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,0 % v. 2025 ja 1,4 % v. 2026. Korkotason lasku ja reaaliansioiden nousu lisäävät kulutusta. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat lisäävät investointeja. Talouden kasvua hidastavat Yhdysvaltojen asettamat tuontitullit sekä Yhdysvaltojen poukkoilevan talouspolitiikan aiheuttama yleinen epävarmuus. Inflaatio on hidastunut selvästi ja hintojen nousu on myös pysymässä maltillisena. Inflaatiota on hidastanut ennen muuta energian ja omistusasumisen hintojen lasku. Kuluttajahintoja nostavat arvonlisäverokantojen korotukset. Työttömyys on noussut kuluvan vuoden aikana varsin korkealle yksityisen sektorin heikosta suhdanteesta ja julkisen sektorin säästöistä johtuen. Suhdannetilanteen parantuessa v. 2026 työllisyyden odotetaan kääntyvän kasvuun ja työttömyyden vähenvän asteittain.

Kansantalouden kehitys

	2023	2024	2025*	2026*
BKT:n arvo, mrd. euroa	272,9	276,0	284,5	295,0
BKT, määrän muutos, %	-0,9	0,4	1,0	1,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	9,4	9,0
Työllisyysaste, %	73,6	72,1	71,5	71,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	6,2	1,6	0,4	1,4
Pitkä korko, 10 v, %	3,0	2,9	3,0	3,0

Julkisen talouden alijäämä asettuu 4,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen v. 2025, kun suhdannetilanne jatkuu heikkona. Julkisen talouden tilanne alkaa parantua, kun sopeutustoimien vaikutukset tulevat pääosin voimaan. Verotulojen kasvu on kuitenkin vaisua ottaen huomioon vuoteen vaikuttavat veronkorotukset. Menojen kasvu paikallishallinnossa on edelleen maltillista. Alijäämä kohenisi selvemmin, jos puolustushankinnat eivät kasvattaisi samalla menoja.

Vuonna 2026 rahoitusasema paranee 3,6 prosenttiin. Julkisten menojen kasvu on edelleen vaimeaa sopeutustoimien ja sosiaalietuuksien matalampien indeksikorotusten ansiosta, mutta verokertymä kasvaa veronalennuksista huolimatta talouden toipuessa. Julkisen talouden alijäämää kohentaa myös työttömyysvakuutusmaksun korotus.

Julkisyhteisöjen velkasuhteen kasvu jatkuu nopeana v. 2025, jolloin velka kasvaa lähes 87 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tilanne paranee v. 2026 ja velkasuhteen kasvu hiipuu. Vuonna 2027 velkasuhde vakautuu. Vuodesta 2028 alkaen velkasuhde alkaa kuitenkin taas kasvaa ja velkasuhde nousee yli 90 prosenttiin v. 2029.

Valtionhallinnon alijäämä heikkenee 4,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen v. 2025. Vuonna 2026 alijäämä pienee 4,0 prosenttiin. Alijäämää parantavat hallituksen tekemät sopeutustoimet, mutta puolustus- ja korkomenojen kasvu sen sijaan vaikuttaa sitä heikentävästi.

Kuntahallinnon alijäämä syvenee kuluvana vuonna, mikä aiheutuu mm. kulutusmenojen ja investointien kasvusta, vaimeasta verotulojen kehityksestä sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista. Vaikka kuntien verotulojen kasvu kiihtyy voimakkaasti v. 2026, kuntahallinnon alijäämä on 0,5 % suhteessa BKT:hen.

Hyvinvointialueet onnistuivat vakauttamaan taloutensa viime vuonna, mutta eivät vielä parantamaan alijäämäistä rahoitusasemaansa. Vuonna 2025 rahoitusasema saadaan tasapainoon valtionrahoituksen kasvun sekä sopeutustoimien avulla. Sopeutuspaaineet hyvinvointialueilla kuitenkin jatkuvat, sillä alueiden pitäisi vielä pysyä kattamaan aiempien vuosien taseisiin kertyneet alijäämänsä. Vuosina 2026–2027 hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy lähellä tasapainoa, ja menojen kasvu on noin 3,6 % vuosittain.

Sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema on v. 2025 yhteensä 0,4 % suhteessa BKT:hen. Ylijäämän arvioidaan kasvavan 0,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen v. 2026. Työeläkelaitokset ovat ylijäämäisiä 0,7 % v. 2025 ja 0,8 % v. 2026 suhteessa BKT:hen erityisesti sektorin saamien omaisuustulojen ja työeläkemaksutuottojen vuoksi. Muut sosiaaliturvarahastot ovat v. 2025 alijäämäisiä 0,3 % suhteessa BKT:hen, mutta erityisesti työttömyysvakuutusmaksun nosto vuodelle 2026 parantaa sektorin rahoitusasemaa. Muut sosiaaliturvarahastot ovatkin 0,1 % ylijäämäisiä suhteessa BKT:hen v. 2026.

Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan

% BKT:sta	2023	2024	2025*	2026*
Verot ja sosiaaliturvamaksut	42,7	42,2	42,3	42,4
Julkisyhteisöjen menot	55,9	57,8	57,4	56,6
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-2,9	-4,5	-4,3	-3,6
— Valtionhallinto	-3,3	-3,7	-4,2	-4,0
— Kuntahallinto	-0,4	-0,3	-0,6	-0,5
— Hyvinvointialueet	-0,6	-0,6	0,1	0,0
— Työeläkelaitokset	1,0	0,6	0,7	0,8
— Muut sosiaaliturvarahastot	0,5	-0,5	-0,3	0,1
Perusjäämä	-1,7	-2,9	-2,8	-2,0
Rakenteellinen jäämä	-1,6	-3,0	-3,0	-2,6
Julkisyhteisöjen bruttovelka	77,1	82,1	86,9	88,5
Valtionvelka ¹⁾	57,2	61,4	65,7	67,1

¹⁾ VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. päivittyneiden tuloarvioiden vuoksi.

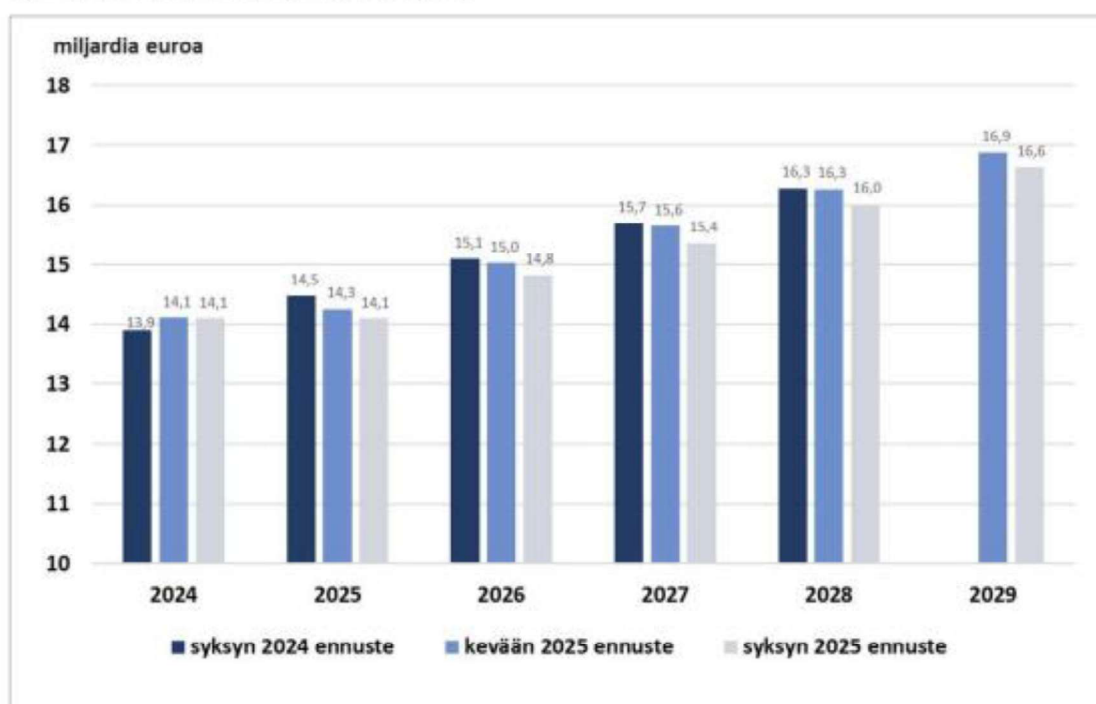
2.2 Kuntatalouden näkymät

Heikko suhdannetilanne on välittynyt myös kuntatalouteen vuonna 2025, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden edetessä. Vuosikate supistuu, mutta riittänee kattamaan poistot. Tilikauden tuloksen ennakoidaan olevan niukasti positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee.

Syksyn 2025 Kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Tämä kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Sopimuskausi päättyy helmikuun lopussa 2028, joten vuodelle 2028 voi tulla jo tiedossa olevien sopimuskorotusten lisäksi ennusteesta poikkeava sopimusratkaisu.

Vaikka verotulojen odotetaan kasvavan reippaasti vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee, sillä vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja.

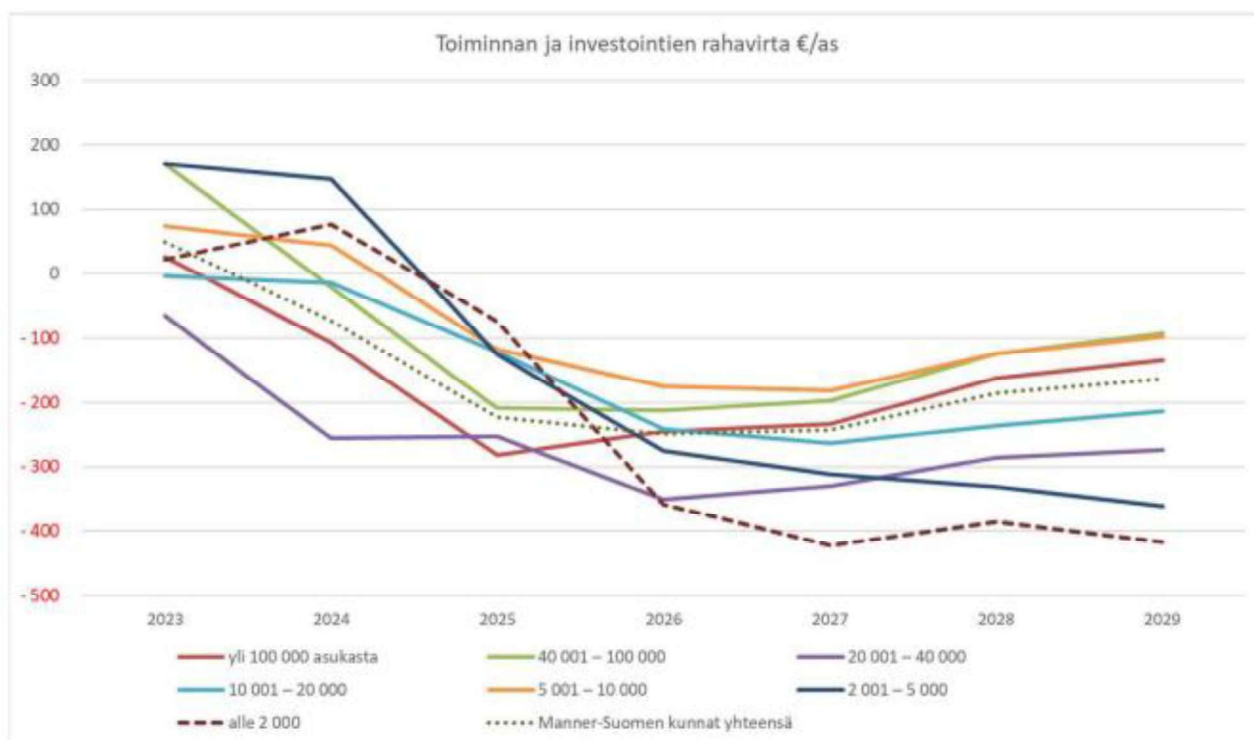
Kuntatalouden verotuloennusteet

Vuonna 2026 kuntien valtionosuuksien kasvua hidastavat hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä hallituskauden aikainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Lisäksi valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoden 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vähennys.

Toiminnan ja investointien rahavirta jää kuitenkin myös vuonna 2028 ja 2029 negatiiviseksi. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä, erityisesti kun investoinnit pysyvät korkealla tasolla. Osassa kunnista investointinäköymät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään

perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Myös korkomenot lisääntyvät lähivuosina, vaikka lyhyet markkinakorot ovat jo kääntyneet laskuun. Merkittävä osa kuntien lainakannasta on kuitenkin kiinteäkorkoisia tai suojattuja, minkä vuoksi markkinakorkojen muutokset heijastuvat korkokustannuksiin viiveellä.

Kuntatalouden kestävyys vaikuttavat jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia.

Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien väestönkehitykseen ja tulorahoitukseen.

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2024–2029

Mrde	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-14,3	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1	-17,5
2. Verotulot	14,1	14,1	14,8	15,4	16,0	16,6
3. Valtionosuudet, käyttötalous	3,4	4,1	4,2	4,2	4,5	4,7
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
5. Vuosikate	3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	1,1	0,4	0,1	0,0	0,4	0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
10. Satunnaiset erät	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
12. Tulorahoitus, netto	3,5	3,0	2,7	2,7	3,3	3,7
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-4,9	-5,1	-5,2	-5,4	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
15. Investoinnit, netto	-3,9	-4,0	-4,2	-4,2	-4,5	-4,7
16. Rahoitusjäämä (tulorahoitus-investoinnit)	-0,4	-1,1	-1,4	-1,5	-1,2	-1,0
17. Lainakanta	20,5	21,5	22,9	24,4	25,6	26,5
18. Kassavarat	6,5	6,3	6,1	5,9	5,6	5,4
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	14,0	15,2	16,9	18,6	19,9	21,1

2.3 Alavuden kaupungin kehitysnäkymät

Käyttötalous on toteutunut kuluvana vuonna talousarvion mukaisesti, kokonaisuutena jopa hieman alittuen. Mukana on kuitenkin selviä ylityksiäkin, kuten pitkään jatkuvien työttömyysjaksojen vaikutus kuntien osuuteen työttömyysetuuksien rahoituksesta.

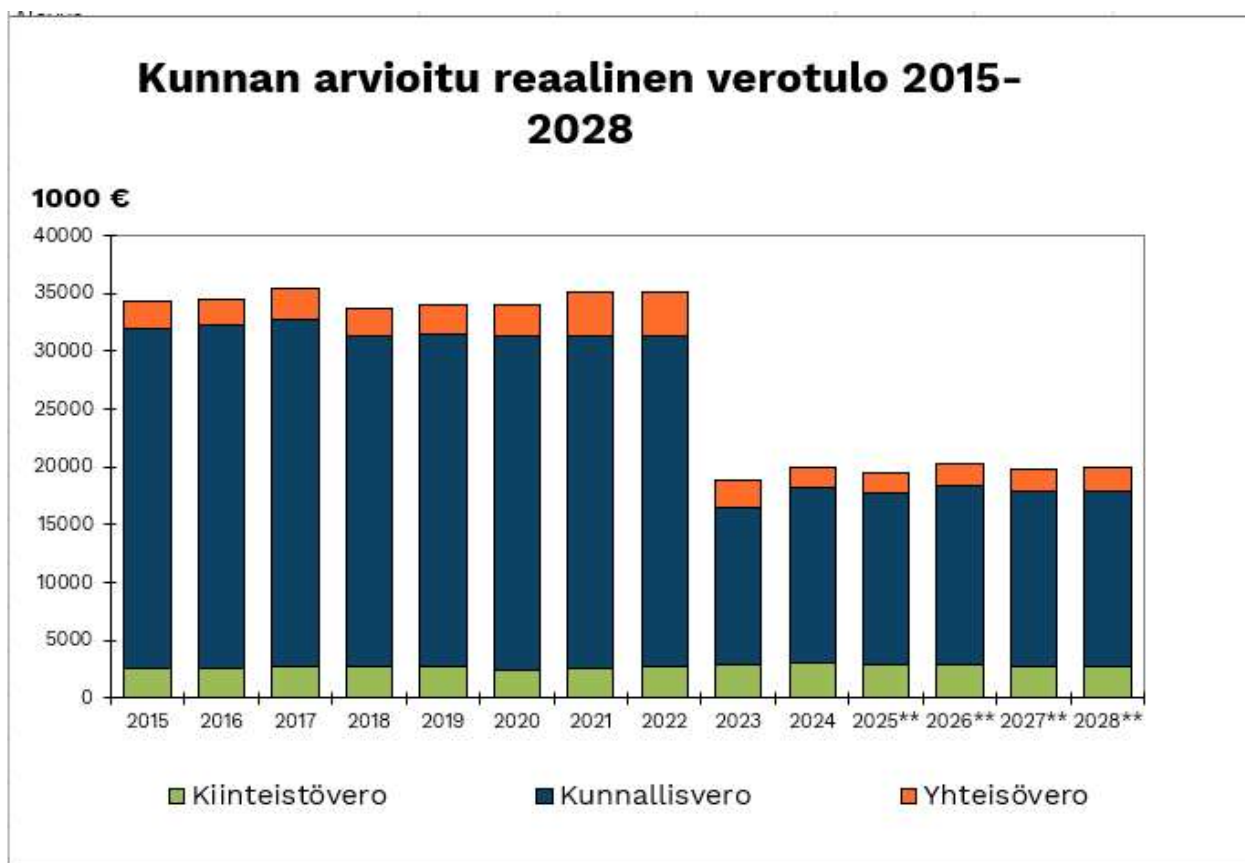
Käyttötalouden jälkeiset erät poikkeavatkin sitten enemmän talousarviosta. Lokakuun lopun tilanteessa verotuloja on kertynyt 827 t€ enemmän kuin vuoden 2024 vastaavana ajankohtana, mutta Kuntaliiton laatiman ennusteen 9/2025 mukaan talousarvio 2025 on alittumassa noin 760 t€. Rahoitustuotot ja -kulut näyttäisivät toteutuvan arvioitua parempana lähinnä sijoitusvarallisuuden tuottojen myötä. Vuoden 2025 tulos tulee olemaan kuitenkin talousarvion mukaisesti negatiivinen.

Vuodesta 2026 on tulossa edelleen haastava. Valtionosuudet eivät kasva kulujen kasvun tahdissa. Valtionosuuksiin vaikuttaa edelleen negatiivisesti sote-erät, jotka leikkaavat kaupungin valtionosuuksia hyvinvointiuudistuksen jälkeisinä vuosina. Korkea työttömyysaste lisää toimintamenoja työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun myötä enemmän kuin siitä saatava valtionosuuksiin sisältyvä korvaus on. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus laski aiemmalle tasolle johtuen valmistavan opetuksen tarpeen pienentymisestä.

VALTIONOSUUDET (1000 €)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	37 670	10 533	8 558	10 485	10 558	10 600	10 700
... TE-uudistuksen vos-rahoitus yhteensä				893	972		
...Sote-erät yhteensä			-1 969	-2 125	-1 974		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-549	-640	-258	-280	-610	-600	-600
Verotulojen menetysten korvaus	8 018	2 441	2 446	1 651	1 647	1 850	1 851
Yhteensä	45 139	12 334	10 746	11 856	11 595	11 850	11 951

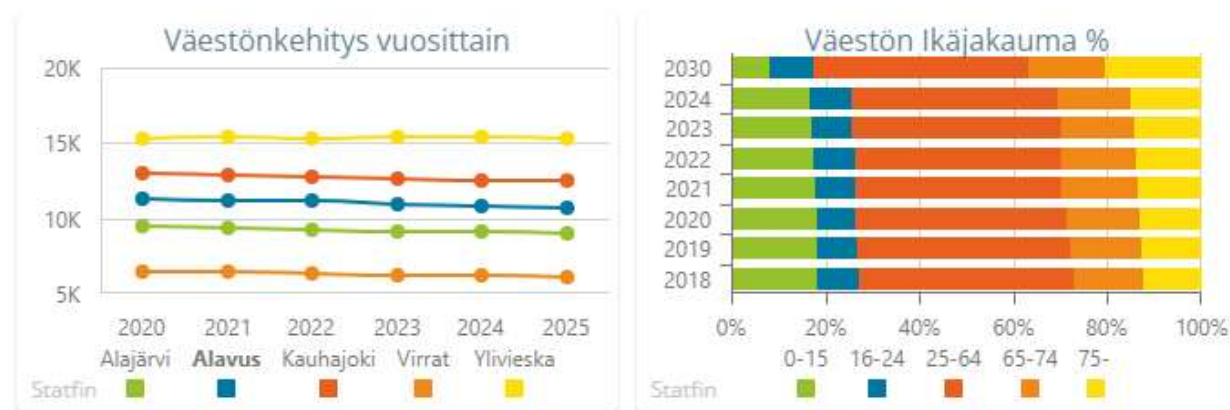
Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 10.11.2025 § 51 ja 52 säilyttää veroprosentit ennallaan. Kunnallisveroprosenttia on nostettu viimeksi vuodelle 2024 ja kiinteistöveroprosentteja vuodelle 2023.

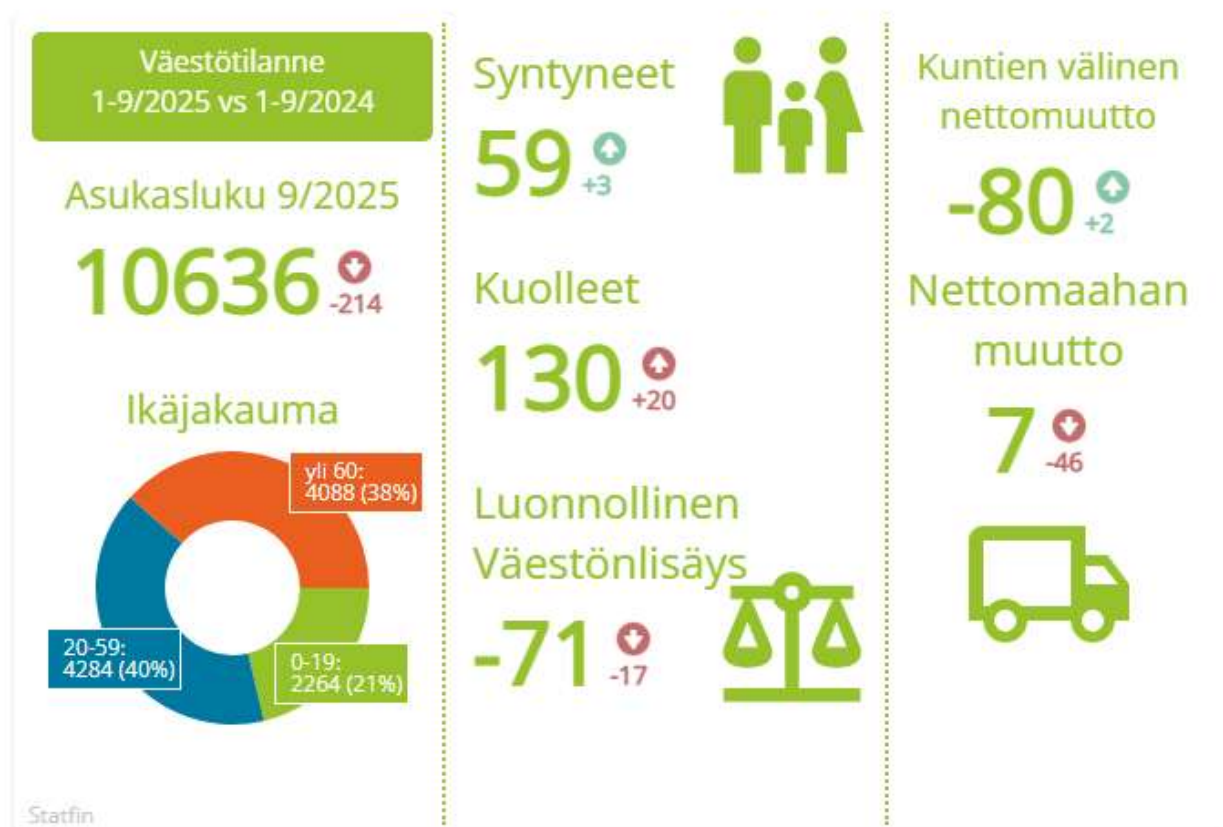
VEROPROSENTIT	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kunnallisveroprosentti	21,25	21,25	8,61	9,60	9,60	9,60
Yleinen kiinteistövero %						
maa-alueet	0,95	0,95	0,99	1,30	1,30	1,30
rakennukset	0,95	0,95	0,99	0,99	0,99	0,99
Vakituiset asuinrakennukset	0,41	0,41	0,51	0,51	0,51	0,51
Muut asuinrakennukset	1,10	1,10	1,21	1,21	1,21	1,21

Väestö

Tulevaisuuden palvelutarpeita arvioidaan pääasiassa väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella. Väestömäärä on laskeva ja ennusteiden perusteella laskeva suunta jatkuu edelleen. Syntyvyyden lasku, väestön vanheneminen ja poispäin suuntautuva muuttoliike nostavat huoltosuhteen erittäin korkealle tasolle. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Alavuden väkiluku oli 10 636 henkilöä syyskuun 2025 lopulla. Vuoden alussa väkiluku oli 10 780 henkilöä, eli yhdeksän kuukauden aikana vähennystä oli 144 henkilöä (-1,34 %). Väestönkehityksen haasteena Alavudella on nuorten opiskelijoiden poismuuton lisäksi yhä kasvava luonnollisen väestönkehityksen haaste, eli kuolleiden enemmisyys syntyvyyteen nähden.

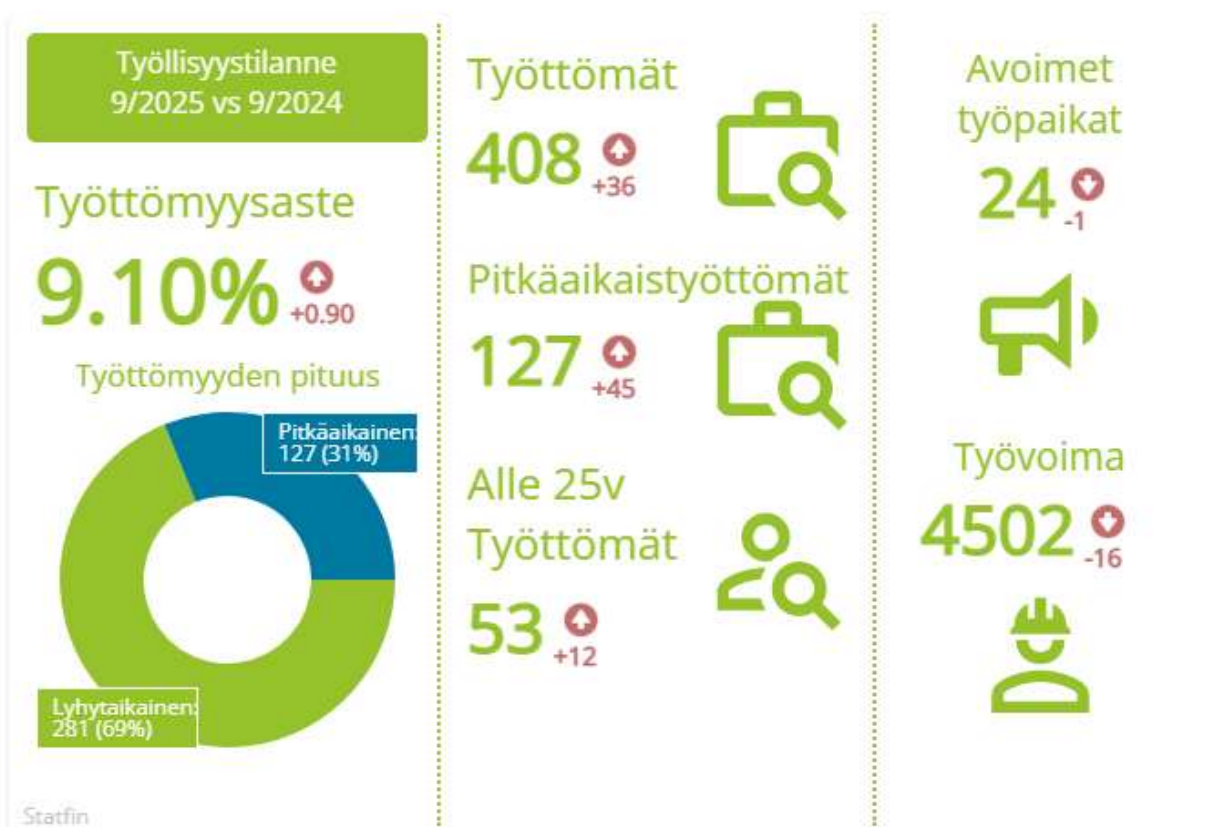
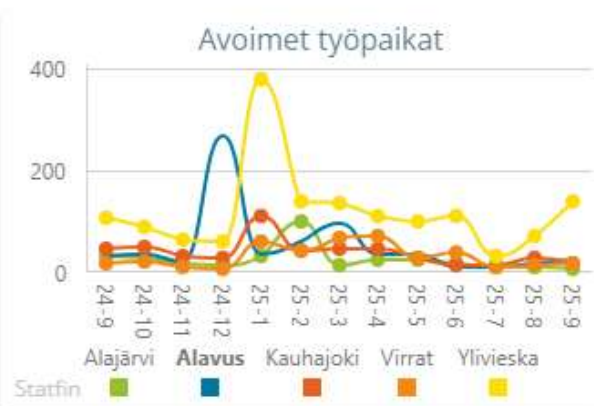
Työllisyys

Työttömyysaste oli syyskuussa 9,1 % (8,2 %) työvoimasta. Työttömiä työnhakijoita oli 408 (372) henkilöä, kun avoimia työpaikkoja oli 24 (25) kappaletta. Työttömien työnhakijoiden määrä oli nousussa suurimmassa osassa Etelä-Pohjanmaan kuntia. Etelä-Pohjanmaalla työttömien osuus työvoimasta syyskuun 2025 lopulla oli 8,0 % (7,1 %) ja koko maassa työttömien osuus oli 11,4 % (10,4 %).

Vuoden 2025 alusta toteutui valtakunnallinen TE-uudistus, jossa kunnille siirtyi kokonaisuudessaan järjestämisvastuu työllisyyspalveluista. Tämä vahvistaa kuntien elinvoimapaalvelujen roolia ja palveluita. Uudistus lisää merkittävästi kuntien vastuuta. Rahoitus tapahtuu valtionosuuksien sisällä ja on tarkoitus olla mahdollisimman kustannusneutraali valtiolle ja kunnille, ja että se kannustaa tehokkaaseen työllisyydenhoitoon. TE-uudistuksessa työllisyysalueille ei kuitenkaan siirtynyt rahoitusta riittävästi, ja kuntien vastuu myös palveluissa on kasvanut. Alavuden kaupunki on mukana kymmenen Etelä-Pohjanmaan itäisen kunnan muodostamassa yhteisessä työllisyysalueessa, jonka organisoitumiseksi on perustettu Kuntayhtymä Kymppi. Alavuden kaupungin osalta palvelukokonaisuutta täydennetään A-Pestin palveluilla.

Palveluiden järjestämisen vastuun siirron lisäksi on vuoden 2025 aikana toteutunut muutos työllisyyden kustannusten jakoperusteissa. Kuntien vastuu työttömyyskorvauksista alkaa aiempaa varhaisemmassa työttömyyden vaiheessa, ja kattaa nyt myös ansiosidonnaisen turvan. Tämä on merkittävä menolisäys, jota pyritään kaupungin omilla palveluilla hallitsemaan.

Lähivuosina on myös toteutumassa hyvinvointialueille siirtyneen kuntoutuksen työtoiminnan lakkauttaminen / muutos. Kuntoutuksena työtoiminta tullaan jatkossa järjestämään osittain hyvinvointialueilla, osittain kunnissa. Toiminnan muodot ja kustannusvastuu ovat vielä vahvistamatta.

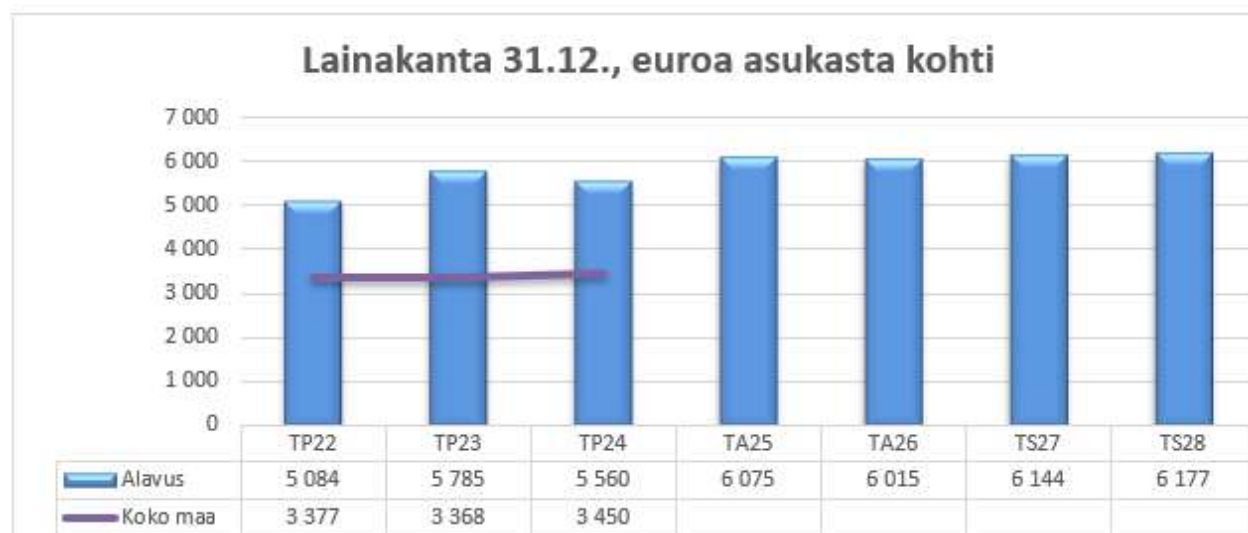
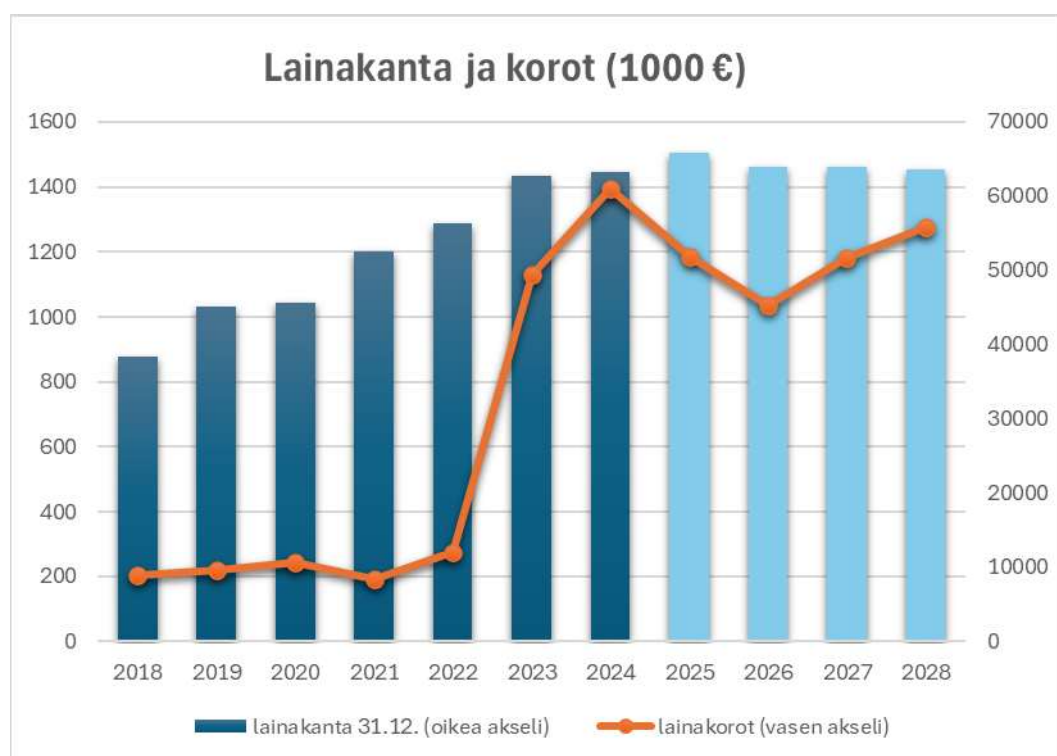
Taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus antoi vuoden 2026 talousarvioraamin ja suunnitteluohjeen 25.8. Raamissa oli huomioitu talouden tasapainotusohjelman painelaskelman mukaisesti mm. toimintakate- sekä tilikauden tuloksen taso. Talousarviossa valtionosuudet ja verotulot päivitettiin viimeisten ennusteiden mukaisesti. Henkilöstökuluja nostettiin voimassa olevan työehtosopimuksen mukaisesti. Kaupunginhallitus on käsitellyt talousarvion valmistelun tilanteen kokouksissaan 3.11. 2025 ja 17.11.2025.

Vuoden 2026 talousarvion toimintatuotot (ulkoinen + sisäinen) ovat 13 634 t€, toimintakulut -45 179 t€ ja toimintakate -31 422 t€. Verotulot ovat yhteensä 23 887 t€ ja valtionosuudet 11 595 t€. Vuoden 2026 talousarvioesityksen vuosikate on 4 400 t€ ja tilikauden tulos -800 t€ alijäämäinen. Suunnitelmavuosien tilikaudet ovat myös muodostumassa alijäämäisiksi.

Talousarviovuoden investointimenot ovat maltilliset -4 233 t€ ja investointitulot 1 285 t€; nettoinvestoinnit -2 948 t€. Merkittävimmät investointikohteet ovat liikenneväylät, vesihuoltolaitoksen investoinnit sekä peruskorjaukset eri rakennuksissa. Investointituloissa on huomioitu kaupungin palvelukorttelin toimitilojen suunnitteluvaiheen kustannuksien palautuminen.

Pitkäaikaista lainaa lyhennetään vuoden 2026 aikana 8 417 t€ ja nostetaan uutta 9 000 t€. Lisäksi lyhytaikaisten lainojen muutokseksi arvioidaan 2 500 t€. Lainakanta pienenee noin 1 917 t€. Vuoden 2026 lopussa lainakanta on noin 63 977 t€, mikä on 6 015 euroa/asukas.

2.4 Kaupunkistrategia ja palvelusuunnitelmat talousarviossa ja –suunnitelmassa

Alavuden kaupunkistrategia 2025 hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2017 ja syksyllä 2020 siihen on tehty päivityksiä. Valtuusto hyväksyi päivitetyn version 16.11.2020. Syksyn 2025 aikana on käynnistetty uuden strategian valmistelutyö. **Alavus rohkeasti kohti uutta 2030** strategia tulee päätöksentekoon vielä vuoden 2025 aikana.

Strategian toteuttaminen on kaupungin koko organisaation tehtävänä. Tämä edellyttää yhteistyötä kaupunkiorganisaation sisällä, kaupungin alueella eri yhteisöjen sekä laajemmin alueellisesti eri toimijoiden kanssa. Asetettujen arvojen pohjalta edetään visiota ja tavoitteita kohti. Käytännön työ tehdään periaatteilla: Alavus on asukkaitaan varten, Homma hoidetaan, Kohdataan Alavudella ja saadaan aikaiseksi Hyvää ja kaunista.

ASUKKAAT STRATEGIAN KESKIÖÖN

Kaupunkistrategian päivityksessä on huomioitu asukkailta kootut näkemykset esimerkiksi kevättalven 2020 Kerro Liisalle -kampanjassa, sekä Taloustutkimuksen kesä-syyskuussa toteuttama asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille suunnattu kysely.

Päivitystyksessä on nostettu asukas strategian keskiöön, ja korostettu asukkaiden merkitystä kaupungin toiminnassa, elinvoimassa ja kehityksessä. Kaupungin elinkeinoelämän kannalta on tärkeää, että osaavaa työvoimaa on saatavilla. Aktiiviset asukkaat luovat toimivaa ja elävää kaupunkia.

Käytännön periaatteet on kaupunkistrategiassa tiivistetty teemoiksi:

- **Homma hoidetaan** – Kaupungin elinvoiman ja yritysten menestymisen tukeminen
- **Hyvää ja kaunista** – Kaupungin vetovoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen
- **Kohdataan Alavudella** – Tapahtumien ja vetovoimaisten matkailukohteiden tunnettuuden parantaminen.

Alavuden kaupunkistrategiassa 2025 arvoiksi on määriteltty **avoimuus, rohkeus, yhteisöllisyys ja vastuullisuus**. Visiota 'Alavus on tunnettu ja kasvava maaseutukaupunki' on toteutettu neljällä strategiatavoitteella: Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas ja Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio.

VISIO

Alavus arvostaa asukkaitaan

Strategiapainotuksiin strategiakauden loppupuolelle visioksi on määriteltty: Alavus arvostaa asukkaitaan.

Visio tiivistää ajatuksen, että Alavus tunnetaan asukkaitaan arvostavana kaupunkina, joka tarjoaa hyvät asumisen ja yrittämisen olosuhteet. Elinvoimaisessa kaupungissa asukkaat, yritykset ja yhteisöt menestyvät.

KAUPUNKISTRATEGIA 2025

ARVOT

Avoimuus

- Monitahoinen yhteistyö edellyttää yhteistä näkemystä mahdollisuuksista ja haasteista.
- Asukkaiden kuuleminen ja vuorovaikutus lisäävät päätöksenteon läpinäkyvyyttä.
- Kaupunkia on helppo lähestyä.

Rohkeus

- Teemme rohkeita ratkaisuja tulevaisuuden turvaamiseksi.
- Kaupunki uudistaa toimintaansa ja investoi tulevaisuuteen.

Yhteisöllisyys

- Yhteisöllisyys ja yhteinen vastuunkanto tukevat kaikkien pärjäämistä.
- Arvostamme aloitteellisuutta ja aktiivisuutta. Tuemme verkostojen ja järjestöjen toimintaa ja etsimme aktiivisesti yhteistyötä.

Vastuullisuus

- Vastuullisuus ja kestävyys ovat tärkeitä tulevaisuuden tekijöitä.
- Suhtaudumme vakavasti kuntalaisten osoittamaan luottamukseen. Emme tee lyhytnäköisiä ratkaisuja, vaan haemme kestävää pohjaa.

KÄYTÄNNÖN PERIAATTEET

Alavus on asukkaitaan varten

Homma hoidetaan

Hyvää ja kaunista

Kohdataan Alavudella

Strategiatavoitteet

ELINVOIMAINEN ALAVUS

- Yrittäjyys elinvoiman veturina
- Kaikki mukaan
- Viihtyisä kaupunkikeskus ja eläviä kyliä
- Toimiva ja mahdollistava infrastruktuuri
- Ennakoiva maanhankinta ja mahdollistava kaavoitus

OSAAVA ASUKAS

- Arvostamme hyvää kasvatusta ja koulutusta turvallisessa ympäristössä
- Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena
- Tuemme kaupunkilaisten mahdollisuuksia digiosaamiseen

HYVINVOIVA ASUKAS

- Tuemme eri ratkaisuissamme yhteisöllisyyttä ja asukkaiden onnellisuutta
- Monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet
- Asukkailleen sopiva kaupunki
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut asukkaiden tukena
- Työelämään osallistumisen tukeminen hyvinvoinnin perustana.

HYVIN TOIMIVA KAUPUNKIORGANISAATIO

- Kestävä kuntatalous
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- Joustava ja toimiva organisaatio
- Vuorovaikutteinen viestintä
- Tehokkaasti toimiva organisaatio

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

ELINVOIMAINEN ALAVUS

Strategiatavoitteet

Yrittäjyys elinvoiman veturina

Kaikki mukaan

Viihtyisä kaupunkikeskus ja eläviä kyliä

Toimiva ja mahdollistava infrastruktuuri

Ennakoiva maanhankinta ja mahdollistava kaavoitus

Strategiakauden painotukset

Yritysten toimintamahdollisuuksien vahvistaminen ja yritysvaikutusten huomioon ottaminen päätöksenteossa

Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien edistäminen

Asumisviihtyvyys ja vetovoimaisuuden kehittäminen.

Kunnossapidon ja ennakoivan huolenpidon vakiinnuttaminen infrassa ja virkistyskohteissa rakennetussa ympäristössä

Monipuolisen asuntoaluetarjonnan, uudenlaisten asumisvaihtoehtojen ja yritystonttien varmistaminen.

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

HYVINVOIVA ASUKAS

Strategiatavoitteet

Tuemme eri ratkaisuihmissamme yhteisöllisyyttä ja asukkaiden osallisuutta.

Monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet

Asukkailleen sopiva kaupunki

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut asukkaiden tukena.

Työelämään osallistumisen tukeminen hyvinvoinnin perustana.

Strategiakauden painotukset

Kannustamme ja tuemme toimijoita, jotka haluavat rikastaa vapaa-ajan ja toiminnan mahdollisuuksia Alavudella.

Matalan kynnyksen harrastus- ja osallistumismahdollisuudet ovat Alavuden vahvuus, ja sitä haluamme jatkaa.

Haluamme että asukkaat osallistuvat omanlaisensa kaupungin kehittämiseen

Laadukkaiden sote-palveluiden paikallinen saatavuus on edelleen yksi keskeisistä tavoitteistamme.

Kehitämme työn kohtaantoa työikäisen väestönosan kavetessa.

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

OSAAVA ASUKAS

Strategiatavoitteet

Arvostamme hyvää kasvatusta ja koulutusta turvallisessa ympäristössä.

Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena.

Digitalisaatio sujuvan arjen tukena

Strategiakauden painotukset

Teemme kestäviä koulutusratkaisuja. Ratkaisuissa huomioidaan lasten, perheiden ja asuinyhteisöjen näkökulma.

Pidämme koulut ja varhaiskasvatustilat kunnossa.

Tuemme mahdollisuuksia kouluttautua kotipaikkakunnalla. Panostamme osaavan työvoiman saatavuuteen yhteistyössä yritysten kanssa ja koamme aktiivisesti verkostoa koulutuksen saatavuuden vahvistamiseksi eri ikä- ja elämänvaiheissa.

Tuemme koulutuspolkua ilman pudokkuutta.

Tuemme kaupunkilaisten mahdollisuuksia digiosaamiseen.

STRATEGIATAVOITTEET ja niiden painotukset

HYVINTOIMIVA KAUPUNKIORGANISAATIO

Strategiatavoitteet

Kestävä kuntatalous

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Joustava ja tehokkaasti toimiva organisaatio

Vuorovaikutteinen viestintä

Strategiakauden painotukset

Kuntatalouden haasteisiin vastaamme turvaamalla toimeliaisuuden, osaamisen ja työllisyyden mahdollisuuksia yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa, ja pitämällä menokehityksen kurissa.

Henkilöstö on voimavaramme.

Avoimuus muutokselle.

Organisaation joustavuus ja hallinnonalojen yhteistyö on Alavuden vahvuus.

Digitalisaatiota hyödynnämme tehokkaan toiminnan tueksi ja uusia toimintatapoja oppien

Vahvistamme vuorovaikutteista viestintää eri keinoin ja välinein. Kuulemme kaupunkilaisten näkemyksiä eri kanavissa.

2.5 Tavoitteiden asettaminen konsernille, konserninjohdolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kuntalaissa on määritelty valtuuston kuntakonsernin johtamiseen liittyvät tehtävät. Sen mukaan valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaavat Alavuden kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja konserniohjauksen periaatteet sekä Alavuden kaupungin konserniohje.

Alavuden kaupungin konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.9.2017 § 55. Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Konserniyhtiön hallituksen tulee koostua henkilöistä, joilla on riittävä ja monipuolinen osaaminen ja toisiaan täydentävä kokemus sekä asiantuntemusta ja kykyä tytäryhtiön toimivan johdon ohjaamiseen ja tukemiseen. Kaikissa yhtiöissä, joissa kunnalla on enemmistöomistus, on hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisessä noudatettava tasa-arvolakia. Kaupungin konsernijohto nimeää jäsen ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään myös tytäryhtiöille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille tiedot asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisuudesta.

Alavuden kaupunkikonserni	
Tytäryhteisöt	Osakkuusyhteisöt (Yhdistellyt)
Alavuden Jäähalli Oy	Koillis-Satakunnan Sähkö Oy
Alavuden Kehitys Oy	Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto
Alavuden Lämpö Oy	Osakkuusyhteisöt (Yhdistelemättömät)
A-Pesti Oy	As Oy Metsuri
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	As Oy Salmenpuisto
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	As Oy Sulkavan Kotipelto
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	As Oy Alavuden Kolistonhovi
Kiinteistö Oy Alavuden Palvelukortteli	As Oy Alavuden Myllynpolku
Kiinteistö Oy Eevenraitti	As Oy Töysän Hakojarventalot
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	As Oy Töysän Rimminkuja
Kuntayhtymät	As Oy Töysän Tapanintie 3
Etelä-Pohjanmaan liitto	As Oy Töysän Väkkäränmäki
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	As Oy Töysän Metsäniitty
Järvisseudun koulutuskuntayhtymä	As Oy Töysän Mäkelänraitti
	Kt Oy Alavuden Kuulantien liiketalo

3. Käyttötalousosa

Talousarvioasetelmassa noudatetaan hallintosäännön mukaista toimialajakoa sekä niiden edelleen jakautumista palvelualueiksi. Talousarvioasetelmaan on vuoden 2026 alusta lähtien tehty muutos siten, että Tietohallintopalvelut on siirretty Hallinto- ja talouspalveluiden toimialata omaksi palvelualueeksi Ympäristöpalveluiden toimialalle.

Käyttötalousosassa määritellään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä tavoitearvot mittareineen palvelualueetasolla.

Talousarvion sitovuus on palvelualueetasolla, pääsääntöisesti tulot ja menot. Nettobudjetoituja palvelualueita ovat kansalaisopisto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu sekä ruoka- ja siivouspalvelut.

Hallinto- ja talouspalvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
KAUPUNGINVALTUUSTO					
TOIMINTATUOTOT	62	12			
TOIMINTAKULUT	- 181	- 165	- 104	- 106	- 108
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 119	- 153	- 104	- 106	- 108
KAUPUNGINHALLITUS					
TOIMINTATUOTOT	158		30	30	30
TOIMINTAKULUT	- 1 506	- 1 467	- 1 415	- 1 433	- 1 452
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 348	- 1 467	- 1 385	- 1 403	- 1 421
HALLINTOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	116	120	132	133	133
TOIMINTAKULUT	- 1 333	- 1 329	- 1 312	- 1 333	- 1 355
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 217	- 1 209	- 1 180	- 1 200	- 1 221
TALOUSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	44	42	26	26	26
TOIMINTAKULUT	- 530	- 535	- 571	- 580	- 589
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 486	- 493	- 545	- 554	- 563
MAASEUTUPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	30	29	32	32	32
TOIMINTAKULUT	- 152	- 164	- 161	- 164	- 167
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 121	- 135	- 129	- 132	- 135

Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	410	203	220	221	222
TOIMINTAKULUT	- 3 701	- 3 659	- 3 562	- 3 616	- 3 670
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 3 291	- 3 456	- 3 343	- 3 395	- 3 448

Elinvoimapalvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
ELINKEINO- JA ASUMISEN PAL- VELUT					
TOIMINTATUOTOT	614	591	426	428	431
TOIMINTAKULUT	- 1 712	- 3 221	- 3 138	- 3 176	- 3 210
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 098	- 2 630	- 2 712	- 2 748	- 2 779
LIIKUNTAPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	376	491	451	453	456
TOIMINTAKULUT	- 1 670	- 1 726	- 1 758	- 1 779	- 1 801
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 294	- 1 235	- 1 307	- 1 326	- 1 345
KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVE- LUT					
TOIMINTATUOTOT	24	75	39	39	39
TOIMINTAKULUT	- 814	- 962	- 888	- 901	- 913
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 789	- 887	- 849	- 861	- 874

Elinvoimapalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	1 014	1 157	916	920	926
TOIMINTAKULUT	- 4 195	- 5 908	- 5 784	- 5 855	- 5 924
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 3 181	- 4 752	- 4 868	- 4 935	- 4 998

Sivistyspalvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
KOULUHALLINTO					
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	- 293	- 300	- 306	- 311	- 315
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 293	- 300	- 306	- 311	- 315
VARHAISKASVATUS					
TOIMINTATUOTOT	569	236	228	229	230
TOIMINTAKULUT	- 6 627	- 7 025	- 7 089	- 7 227	- 7 368
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 6 058	- 6 789	- 6 861	- 6 998	- 7 138
PERUSKOULUT					
TOIMINTATUOTOT	857	613	609	612	615
TOIMINTAKULUT	- 13 088	- 13 573	- 13 421	- 13 646	- 13 876
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 12 231	- 12 960	- 12 812	- 13 035	- 13 261
TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA NUORISOPALVELU					
TOIMINTATUOTOT	40	35	30	30	30
TOIMINTAKULUT	- 1 603	- 1 647	- 1 693	- 1 720	- 1 747
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 563	- 1 612	- 1 663	- 1 690	- 1 716
KANSALAIISOPISTO					
TOIMINTATUOTOT	306	316	312	314	315
TOIMINTAKULUT	- 898	- 888	- 888	- 902	- 917
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 592	- 572	- 576	- 588	- 602

Sivistyspalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	1 772	1 201	1 179	1 185	1 191
TOIMINTAKULUT	- 22 509	- 23 434	- 23 398	- 23 806	- 24 223
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 20 737	- 22 233	- 22 220	- 22 621	- 23 033

Tekniset palvelut

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TEKNINEN HALLINTO					
TOIMINTATUOTOT	25	25	25	25	25
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 113	- 118	- 123	- 126	- 128
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 88	- 93	- 98	- 101	- 103
YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	369	293	247	248	249
Valmistus omaan käyttöön	21	43	43	43	43
TOIMINTAKULUT	- 2 290	- 2 308	- 2 205	- 2 236	- 2 268
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 899	- 1 972	- 1 915	- 1 945	- 1 975
VESIHUOLTOLAITOS					
TOIMINTATUOTOT	2 537	2 470	2 629	2 641	2 654
Valmistus omaan käyttöön	62	60	60	60	61
TOIMINTAKULUT	- 1 301	- 1 374	- 1 450	- 1 471	- 1 493
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 298	1 156	1 239	1 231	1 222
TILAPALVELU					
TOIMINTATUOTOT	5 758	5 712	5 457	5 474	5 490
Valmistus omaan käyttöön		20	20	20	20
TOIMINTAKULUT	- 4 960	- 4 989	- 4 950	- 5 017	- 5 085
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	798	743	527	477	426
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	2 501	2 495	2 531	2 576	2 621
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 2 467	- 2 491	- 2 530	- 2 575	- 2 621
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	35	4	1	1	1

Tekniset palvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	11 191	10 995	10 889	10 964	11 040
Valmistus omaan käyttöön	83	123	123	124	124
TOIMINTAKULUT	- 11 131	- 11 280	- 11 258	- 11 425	- 11 594
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	143	- 162	- 246	- 337	- 430

Ympäristö- ja tietohallintopalvelut

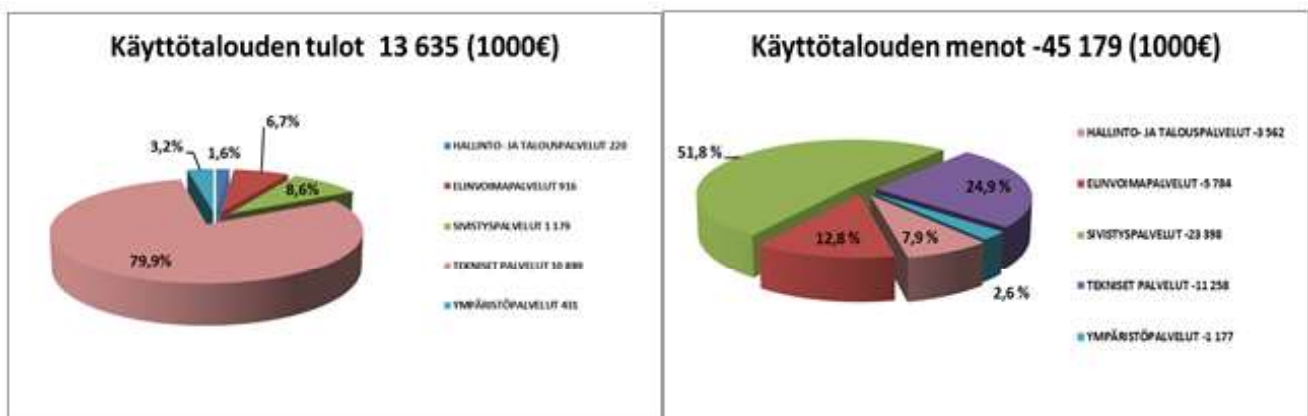
TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
YMPÄRISTÖPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	667	405	402	404	406
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 600	- 615	- 591	- 601	- 612
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	67	- 210	- 189	- 197	- 206
TIEHOHALLINTOPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	44	13	29	29	29
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 577	- 597	- 586	- 593	- 601
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 533	- 584	- 557	- 564	- 572

Ympäristö- ja tietohallintopalvelut yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	711	417	431	433	435
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 177	- 1 212	- 1 177	- 1 195	- 1 213
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 466	- 795	- 746	- 762	- 778

Alavuden kaupunki yhteensä

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	15 107	13 972	13 634	13 723	13 814
Valmistus omaan käyttöön	83	123	123	124	124
TOIMINTAKULUT	- 42 723	- 45 493	- 45 179	- 45 896	- 46 625
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 27 533	- 31 398	- 31 422	- 32 049	- 32 687

3.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on kaupungin kehittymisen edistämiseksi ja alavutelaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi päättää kaupungin visio ja strategiat, asettaa taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä valvoa niiden toteutumista.

Kaupungin strategiatavoitteet:

Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas, Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginvaltuusto, vaalit, tarkastuslautakunta, vaikuttamistoimielimet, joita ovat nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Valtuuston tavoitteita ei aseteta erikseen. Ne mitataan ja arvioidaan palvelualueittain, joiden tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Vaikuttamistoimielinten toiminnan tavoitteena on välittää edustamansa ryhmien näkemykset kaupungin päätöksentekoon.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kaupunkistrategian täytäntöönpano.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	62	12			
Myyntituotot	62				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset		12			
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 181	- 165	- 104	- 106	- 108
Henkilöstökulut	- 135	- 111	- 60	- 61	- 62
Palvelujen ostot	- 29	- 38	- 31	- 31	- 31
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 7	- 6	- 5	- 5	- 5
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 11	- 10	- 10	- 10	- 10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 119	- 153	- 104	- 106	- 108

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kaupunginhallituksen tehtävänä on edistää kaupungin kehittymistä ja turvata alavutelaisten hyvinvointi. Hallitus huolehtii valtuuston hyväksymien vision, strategian ja tavoitteiden taloudellisesta ja toiminnallisesta toteutuksesta. Hallitus johtaa yleistä palvelutuotantoa, käynnistää kehittämisprosesseja ja ohjaa asioiden valmistelua kaupungin toimielimissä ja kaupunginvirastossa sekä valvoo päätösten täytäntöönpanoa. Kaupunginhallitus valmistelee ja päättää keskeisistä konsernin johtamiseen liittyvistä periaatteista. Keinoina ovat yhteistyöverkostojen rakentaminen, ulkoinen edunvalvonta ja ajantasainen johtamisjärjestelmä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginhallitus ja viranomais- ja kuntalaisviestintä, markkinointi.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Talouden sopeuttamisohjelman toimeenpano.

Elinvoimaohjelman toteuttaminen ja paikallisen rakennemuutoksen vaikutusten hallinta. Yhteistyön vahvistaminen työllisyyspalveluissa ja kaupungin työllisyyspalvelujen kehittäminen. Palvelukorttelin toteutus yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Työllisyyspalvelujen kustannusvastuun lainsäädännölliset muutokset ja kuntien vastuun laajeneminen.

Työllisyysaste pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella taloussuunnitelmakauden alkupuolella.

Kuntien taloustilanteen muutokset mahdollisten valtionosuusjärjestelmän muutosten myötä. Valtionosuusjärjestelmän uudistamisen mahdolliset vaikutukset.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudellisten toimintaedellytysten ja työllisyyden heikkeneminen / talouden seuranta, ennakointi ja korjaavat toimet.

Palvelukorttelin toteutuksessa aikatauluriskit, pitkittyvä rakentamisvaihe

Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus (mm. sisäilmaongelmat) / yhteistyössä työsuojelutoimikunta, sisäilmatyöryhmä, työterveyshuolto, johtoryhmä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	158		30	30	30
Myyntituotot	155				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset			30	30	30
Muut toimintatuotot	3				
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 506	- 1 467	- 1 415	- 1 433	- 1 452
Henkilöstökulut	- 413	- 388	- 389	- 397	- 405
Palvelujen ostot	- 865	- 854	- 856	- 864	- 873
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 9	- 10	- 10	- 10	- 10
Avustukset	- 126	- 114	- 111	- 112	- 113
Muut toimintakulut	- 93	- 102	- 50	- 51	- 51
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 348	- 1 467	- 1 385	- 1 403	- 1 421

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elinvoimaisuuden lisääminen	Elinkeino- ja muut kasvupalvelut PÄRM-hankkeen toimeenpano Asumisen palvelut Vuokra-asumisen mahdollisuudet Tonttitarjonta Teollisuusalueiden tarjonta Markkinointi	Asukasluvun kehitys Työttömyysaste Työvoiman määrä Myydyt tontit
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvointi	Hyvinvointikertomus Yhteisöjen hankkeiden tukeminen Palvelukorttelin toteuttaminen Sujuvat työllisyyspalvelut	Toteutuneet toimenpiteet Asukkaiden aloitteet Toteutuneet hankekohteet Työttömyysjaksojen lyhentyminen
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden kouluttautumisen vahvistaminen	Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena Aloituspaikkojen lisäämiseen osallistuminen Laadukas lukio SEAMK / Maakuntakorkeakoulu SEDU:n hybridikampus JAMI-yhteistyö EPANET-verkosto	Työvoiman saatavuus Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin, osaamisen ja talouden kehitys	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Henkilöstöohjelman toimenpiteet Talouden sopeuttamisohjelman toimeenpano	Henkilöstöraportin luvut Toteutuneet toimenpiteet Tunnusluvut

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on luoda valtuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä kaupungin muulle organisaatiolle edellytykset tulokselliselle työskentelylle ja palvelutuotannolle.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kansliapalvelut, henkilöstötoiminta ja työterveyshuolto

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Aasukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen. Kaupungin asiointipisteen kehittäminen. Toimialojen välisen yhteistyön ja työhyvinvoinnin parantaminen. Henkilöstöohjelman toimenpiteiden toteuttaminen.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Muuttuva työelämä ja toimintaympäristö, talouden haasteet.

Riskit/Riskienhallinta:

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus / työnantajakuva, rekrytoinnin kehittäminen

Henkilöstön työkyky ja työhyvinvointi / työterveysseuranta, osaamisen kehittäminen, varhainen tuki

Tietojärjestelmien toimivuus, tietosuojariskit / varautuminen, käyttäjien koulutus, perehdyttäminen

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	116	120	132	133	133
Myyntituotot	4		2	2	2
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	111	120	130	131	131
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 333	- 1 329	- 1 312	- 1 333	- 1 355
Henkilöstökulut	- 812	- 796	- 758	- 774	- 790
Palvelujen ostot	- 454	- 486	- 497	- 502	- 507
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 31	- 37	- 37	- 37	- 37
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 35	- 11	- 20	- 20	- 20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 217	- 1 209	- 1 180	- 1 200	- 1 221

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monikanavainen viestintä	Suunnitelmallinen viestintä Invest In Alavus -viestintä	Näkyvyys, vaikutukset Viestintäsuunnitelma ja seuranta
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit

Asiakaslähtöinen palvelu	Sujuva, joustava ja luotettava asiakaspalvelu Sähköisen asioinnin tukeminen	Digitukea asiointipisteissä Asiakaskokemus, palautteet
Kaupungin kesätyöllistäminen	Kaupungin kesätyöllistäminen Kesätyöllistämistuki yrityksille	Kesätyöpaikka n. 50 nuorelle
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstöohjelman päivittäminen	Toimenpiteitä toteutettu
Sisäisten toimintojen kehittäminen	Aktiivinen sisäinen viestintä Tiedonhallinnan tehostaminen	

Talouspalvelut

Vastuuhenkilö: talousjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tehtävänä ovat talouspalvelujen tuottaminen ja kehittäminen Alavuden kaupungille ja sen tytäryhtiöille. Päävastuina palvelualueelle ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, tilinpäätösten ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, kaupungin rahoitus ja talouteen liittyvä riskien hallinta, osallistuminen omistajapolitiikkaan sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita palvelut oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti.

Palvelualueen oleellisena tehtävänä on myös toimia yhteistyössä toimialojen kanssa eri hankkeissa ja projekteissa. Näitä voivat olla esimerkiksi rakennushankkeet, järjestelmien käyttöönottoprojektit, hankintapäätökset ja yritysanalysointi.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Talouspalvelut; laskentatoimi ja palkkahallinto

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Digitalisaatiota edistävät kehityshankkeet, jatkuva tietoverkko- ja palveluinfrastruktuurin kehitystyö.

Talouspalvelun prosessien ja raportoinnin automatiikan nykytilan analysointi ja jatkokehitys. Realistinen talousarvioprosessi taloudelliset sopeuttamistoimet huomioiden. Tulosseuraintainen omistajaohjaus tytäryhtiöiden liiketoiminnan tukena.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Yhteistyön ja järjestelmäominaisuuksien kehittäminen yhdessä henkilöstön ja ulkoistetun palveluntuottajan kanssa.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudelliset riskit

Markkinatalouden negatiiviset näkymät heijastuvat myös julkiseen talouteen sekä maksuvalmiuteen muun muassa talousarvion tulo- ja menoarvioiden muutoksina ja sijoitusvarallisuuden arvon muutoksina. Kestävä kuntatalous tulee olla ennakoivaa siten, että riittävä joustavuus markkinatalouden negatiivisillekin muutoksille on mahdollista. Alueellisten yritysten toimintamahdollisuuksien vahvistamisen kautta tuetaan koko alueen elinvoimaisuutta.

Toimintaan liittyvät riskit

Palvelualueen toimintaan liittyviä riskejä ovat henkilöstöresursseihin liittyvät riskit sekä järjestelmätekninen toimivuus. Henkilöstöresursseihin liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan muun muassa kehityskeskusteluiden pohjalta tehtävien kehittämissuunnitelmien avulla, sijaisjärjestelyillä sekä huolehtimalla työhyvinvoinnista yhdessä työterveyshuollon kanssa. Järjestelmien toimivuudesta pyritään huolehtimaan yhdessä tietohallinnon sekä palveluntuottajien kesken.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	44	42	26	26	26
Myyntituotot	44	42	26	26	26
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	1				
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 530	- 535	- 571	- 580	- 589
Henkilöstökulut	- 339	- 352	- 319	- 326	- 333
Palvelujen ostot	- 165	- 160	- 227	- 230	- 232
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4	- 4	- 4	- 4	- 4
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 22	- 19	- 20	- 20	- 20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 486	- 493	- 545	- 554	- 563

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Joustava ja tehokkaasti toimiva organisaatio	Ohjelmistojen tehokas käyttö ja henkilöstön osaamisen ylläpito	Saatu palaute
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Palaverit, ajankohtaiskoulutukset, etätö-mahdollisuus, tyky-päivät	Poissaolot Työtyytyväisyyskyselyt Motivoitunut ja osaava henkilöstö
Kestävä kuntatalous	Menokehityksen kurissa pitäminen, talousarvion päivittäminen	Talouarvion päivittäminen tarvittaessa kvartaaleittain Menokehityksen seuranta, omistajaohjauksen seuranta

Maaseutupalvelut

Vastuuhenkilö: maaseutupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Maaseutupalvelujen perustehtävä on tarjota hyvät maaseutuhallinnon palvelut yhteistoiminta-alueen viljelijöille ja omalta osaltaan edistää kilpailukykyisen maaseutuyrittämisen edellytyksiä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Ohjelmakauden CAP27 hallintokäytäntöjen parantaminen ja säädöstulkintojen tiedostaminen kouluttautamalla ja järjestämällä viljelijöille koulutuksia. Maatilojen varautuminen kriisitilanteisiin ja huoltovarmuus.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Ei tiedossa olevia muutoksia.

Riskit/Riskienhallinta:

Henkilöstön osaaminen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	30	29	32	32	32
Myyntituotot	30	29	32	32	32
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 152	- 164	- 161	- 164	- 167
Henkilöstökulut	- 137	- 144	- 145	- 148	- 151
Palvelujen ostot	- 5	- 4	- 6	- 6	- 6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		- 1	- 1	- 1	- 1
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 8	- 15	- 9	- 9	- 9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 121	- 135	- 129	- 132	- 135

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maatalousyrittäjien ammattitaidon ja hyvinvoinnin ylläpitäminen sekä kehittämistoimenpiteisiin aktivoiminen.	Erilaisten ammattitaitoa ja hyvinvointia ylläpitävien koulutus- ja infotilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä hankkeiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Maatalousyrittäjien osallistumisaktiivisuus koulutuksiin sekä maatilojen investointihankkeiden lisääntyminen.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit

Maaseututoimen yhteistoimintasuorituksen (Alavus/Ähtäri) toimeenpano siten, että lakisääteiset tehtävät tulevat hoidettua annettujen aikataulujen puitteissa ja siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman suuren hyödyn tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella.	Asiakaspalvelua järjestetään päätoimipisteessä hakuaikoina joka päivä, Ähtärin toimipisteessä 1 päivänä viikossa ja loma-aikoina vähintään puhelin/sähköpostipäivystys. Koulutustapahtumia järjestetään fyysisesti tai sähköisesti ja henkilökohtaista neuvontaa tarpeen mukaan.	Tukikoulutustapahtumia asiakkaille vähintään 4 kpl joko fyysisesti tai sähköisesti sekä henkilökohtaista neuvontaa toimistossa, puhelimitse tai sähköisesti tarpeen mukaan nopeasti. Asiakkaiden tuet maksussa 1. maksueräilyssä
--	--	--

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Aktiivisten maatilojen lukumäärä, kpl	496	495	480
Käytössä olevat peltohehtaarit, ha	20 140	20 250	20 000
Suoritteiden määrä			
Maataloustukia maksettu yt-alueen kautta, milj. €	15	16	16

3.2 Elinvoimapalvelut

Elinkeino- ja asumisen palvelut

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Palvelusuunnitelma:

Elinkeinopalvelut vastaa kaupunkistrategian *Elinvoimainen Alavus* strategiatavoitteen *Yrittäjyys elinvoiman veturina* -painopisteen ja osaltaan ”Rohkeasti kohti uutta” -elinvoimaohjelman toteuttamisesta. Elinvoimaohjelma koostuu elinkeinojen, asumisen, työllisyyden, veto- ja pitovoiman kehittämisen lisäksi liikunta- ja kulttuuriohjelmasta, maapoliittisesta ohjelmasta ja energiapoliittisista linjauksista.

Kunnat ovat vastanneet 1.1.2025 alkaen lakisääteisten työvoima- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä. Alavus on kymmenen kunnan alueella palvelut järjestävän kuntayhtymä Kymppin jäsen. Yksi kuntayhtymä Kymppin neljästä toimipaikasta sijaitsee Alavus Fasadissa tarjoten laajat palvelut työnhakijoille, työnantajille sekä mahdollistaen aiempaa kiinteämmän yhteyden elinkeinopalveluihin.

Kuntien ovat vastanneet 1.1.2025 alkaen myös kotoutumislain mukaisista maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Alavuden kaupunki järjestää palvelun myös Kuortaneen ja Soinin kunnille sekä Ähtärin kaupungille. Kotoutumisen edistämistyö toteutetaan laajassa yhteistyöverkostossa.

Elinkeinopalvelut edistää verkostoyhteistyössä yritystoiminnan kasvua, kehitystä ja kansainvälistymistä sekä uusien yritysten perustamista ja sijoittumista Alavudelle. *Osaava asukas* -strategiatavoitetta edistetään kehittämällä verkostomaista koulutustarjontaa elinikäisen oppimisen tueksi, joka vahvistaa alavutelaisten työelämään osallistumista. Asuin-, harrastus- ja työllistymismahdollisuuksista viestien edistetään kaupungin veto- ja pitovoimaa.

Asumisen palvelualue vastaa kaupungille asetetuista viranomaistehtävistä, kartoittaa ja kehittää vaihtoehtoisia asumisen ratkaisuja ja toteuttaa elinvoimaohjelman toimenpiteitä tavoitteena asuntotuotannon edistäminen ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, kotoutumisen palvelut ja asumisen palvelut.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Elinkeinopalvelut tuottaa *Yrittäjyys on elinvoiman perusta* -periaatetta tukevat, asiantuntevat ja asiakaslähtöiset strategian ja elinvoimaohjelman mukaiset elinkeino- ja kasvupalvelut joustavasti ilman hallinnollisia rajoja. Tiivis yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa edistää osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta yrityksen sijaintipaikkana, työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin vahvistetaan eri toimenpitein. Kaupungin omistamien teollisuustilojen yhtiöittäminen toteutetaan.

Kaupunki hankkii yrityspalvelut sekä elinkeinojen kehittämispalvelut tytäryritys Alavuden Kehitys Oy:ltä. Yhtiö hallinnoi alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen myönnettyllä AKKE-rahoituksella toteutettavaa, kaksivuotista Rohkeasti kohti uutta Alavudella! -paikallisen äkillisen rakennemuutoksen hanketta. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Alavuden merkittävästi heikentynyttä työllisyyden ja aluetalouden tilannetta

Kaupunki osallistuu yhteistyössä kumppaneiden kanssa strategiaa toteuttavien hankkeiden toteuttamiseen edistääkseen monialaisesti ja pitkäjänteisesti elinkeinojen kehittämistä.

Aiemmin TE-toimistojen vastuulla olleet henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalvelut siirtyvät 1.1.2025 kuntien järjestämisvastuulle. Kuntayhtymä Kymppi järjestää palvelut Alavudella. Järjestämisvastuun ohessa kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta laajenee eikä se sisälly työllisyysalueen toimintaan. Elinkeinopalveluiden ja Kympin yhteistyö mahdollistaa joustavan yritys- ja henkilöasiakkaiden palvelun esimerkiksi yritysten rekrytointitarpeissa ja yrityksen perustamista suunnitteleville.

Kaupunki hankkii etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajapalvelun sekä työllisyyttä edistävät ohjaus- ja valmennuspalvelut tytäryhtiöltään A-Pesti Oy:ltä.

Asumisen palveluissa panostetaan asukkaiden osallistamiseen, edistetään monipaikkaista asumista ja työskentelyä. Myös kaupungin tarjoamista monipuolisista asumismahdollisuuksista viestitään aiempaa enemmän, sillä Alavus tarjoaa hyvää ja kaunista asumista niin kylillä kuin taajamissa. Tytäryhtiö Alavuden Vuokra-asunnot tuottaa isännöintipalvelut kaupungin omistamille osakehuoneistoille.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen myötä aiheutunut turbulenssi taloudessa yleensä vaikeuttavat edelleen taloustilanteen ennakkointia muodostaen monitahoisen riskin. Kaupungin vastuulle kuuluvien työmarkkinatuen kuntaosuuksien määrä on vaikeasti arvioitavissa.

Myös henkilöriski tulee tunnistaa, sillä henkilöresurssit palvelujen tuottamiseksi ovat niukat.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	614	591	426	428	431
Myyntituotot	22	242	83	83	84
Maksutuotot	11	10	12	12	13
Tuet ja avustukset	269				
Muut toimintatuotot	313	339	331	333	334
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 712	- 3 221	- 3 138	- 3 176	- 3 210
Henkilöstökulut	- 362	- 244	- 201	- 206	- 210
Palvelujen ostot	- 694	- 1 663	- 1 608	- 1 628	- 1 645
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 10	- 10	- 12	- 12	- 12
Avustukset	- 401	- 1 060	- 1 063	- 1 074	- 1 084
Muut toimintakulut	- 245	- 243	- 254	- 256	- 259
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 098	- 2 630	- 2 712	- 2 748	- 2 779

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kaupunkistrategian toteuttaminen elinvoimaohjelman mukaisesti	Asiantuntijapalvelut hankitaan pääasiassa Alavuden Kehitys Oy:ltä	Asiantuntijapalvelut on hankittu budjetoidusti
Strategiaa ja elinvoimaohjelmaa toteuttavat yhteistyöhankkeet	Osallistutaan tavoitteen mukaisiin hankkeisiin.	Osallistutaan hankkeisiin budjetin mukaisesti.

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Etsivä nuoristoyö ja Nuorten työpaja tavoittavat kohderyhmän tuloksellisesti	Nuorista 75% on mukana jatkotoimenpiteissä
Tiivis yhteistyö Kuntayhtymä Kympin työllisyys- ja yrityspalveluiden kanssa. Tavoitteena toimia kumppanina palveluiden asiakaslähtöinen toteuttamiseksi, osaamisen vahvistamiseksi, työttömyysjaksojen lyhentämiseksi ja yritysten rekrytointimahdollisuuksien vahvistamiseksi.	Toimitaan verkostossa proaktiivisena kumppanina ja varmistetaan tiivis vuoropuhelu Kympin toimijoiden kanssa.	Osallistuminen kokeiluun suunnitellusti. Osaavan työvoiman rekrytointia edistävien toimenpiteiden ketterä toteutus.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Koulutusverkoston kehittäminen	Ammatillista ja osaamista vahvistavaa koulutusta on tarjolla sekä päätoimisesti että työn ohessa opiskeleville.	Ammatillista koulutusta on tarjolla sekä päätoimisesti että työn ohessa opiskeleville.

Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikunta- ja hyvinvointipäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen laaja-alaisesti ja yhteistyöverkostossa. Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden 2025-2028 huomioiminen erilaisia toimintoja suunniteltaessa ja toteutettaessa eri palvelualueilla. Hyvinvointiraportin laadinta vuodelta 2025.

Liikuntapalvelut luo edellytyksiä liikunnan harrastamiselle eri puolilla Alavutta järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja huomioiden vuoden 2026 budjetin.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja koordinointi kaupunkiorganisaatiossa ja yhteistyöverkostossa.

Liikuntapalvelut (sisäliikuntapaikat, uimahalli, ohjaustoiminta, seurayhteistyö ja hallinto).

Ulkoliikuntapaikat (urheilu- ja pesäpallokentät, jalkapallokentät, luistelualueet ja kaukalot, valaistut ulkoilureitit, hiihtoladut jne)

Palvelupiste/ kahvio (kahviotoiminta, kenttä- ja salivaraukset, laskutus)

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien, toimintatapojen ja prosessien luominen ja käyttöönotto koko kaupunkiorganisaatiossa.

Elintapaohjauksen hyvin toimintamallien jatkaminen ja kehittäminen (työikäiset, nuoret, tulevat varusmiehet, perheet) sekä lasten ja nuorten liikuntatoiminnan kehittäminen sekä laajentaminen.

Kunto-Lutran toimintojen kehittäminen mm. uimakoulutoiminta.

Ulkoliikuntapalvelujen toimintojen kehittäminen ja toteuttaminen kaupungin sopeuttamisohjelman mukaisesti.

Ulkoliikuntapaikkojen (valaistut kuntoradat, luistelualueiden) käyttöasteiden tarkastelu ja toimenpiteet.

Keväällä 2024 toteutetussa asiakastytyytyväisyyskyselyssä saatujen tietojen hyödyntäminen toimintojen ja palvelujen kehittämisessä sekä suuntaamisessa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Kaupungin talouden tasapainottamissuunnitelman ja hyväksytyn vuoden 2026 budjetin tuomat haasteet: liikuntapalvelujen tason säilyttäminen aikaisemman vuosien tasolla käyttömäärärahojen pienentyessä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	376	491	451	453	456
Myyntituotot	329	436	396	398	400
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	47	55	55	55	56
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 670	- 1 726	- 1 758	- 1 779	- 1 801
Henkilöstökulut	- 780	- 817	- 823	- 840	- 858
Palvelujen ostot	- 419	- 427	- 469	- 472	- 475
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 103	- 101	- 72	- 72	- 73
Avustukset	- 31	- 28	- 24	- 24	- 24
Muut toimintakulut	- 337	- 353	- 371	- 371	- 371
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 294	- 1 235	- 1 307	- 1 326	- 1 345

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolilla Alavutta huomioiden annetut budjettiraamit ja resurssit.	Toimitaan hyväksytyn budjetin mukaisesti	Käyntikerrat sekä saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Elintapaohjauksen kehittäminen ja laajentaminen (uudet kohde ryhmät) Mahdollisuuksien mukaan erilaisen liikuntaryhmien ja tapahtumien järjestäminen eri ikäisille asukkaille eri puolilla Alavutta.	Yhteistyössä toimiminen eri toimijoiden kanssa	Käyntikerrat Tapahtumien määrä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.	Hyvinvointiraportin 2025 laadinta	Hyvinvointikertomus
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Poikkihallinnollinen yhteistyö	Erilaiset kerhot Liikunnallisen elämäntavan opettaminen perheille yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa	Osalistujamäärät Tapahtumat
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö ja hyvä tiedottaminen	Toimitaan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä. Käytetään hyväksi eri tiedotuskanavia tiedotettaessa liikunta-asioista. Osaava henkilökunta	Henkilökunnan koulutus

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
+75 -ikäisten kuntosali- ja uintikäyntikerrat	5 368		6 000
Suoritteiden hinta			
Uimahalli aikuiset /€ (sis. kuntosali+uinti)	6,5		7,4
Uimahalli lapset /€ (sis. kuntosali+uinti)	3,5		4
Kuntosali aikuiset /€	5,5		6,2
Kuntosali nuoret/€	4		4,5
Suoritteiden määrä			
Uimahallin kävijämäärä	52 379		55 000
Kunto-Lutra kuntosalit	18 912		20 000
Iivari kuntosali	8 950		9 000

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Vastuuhenkilö: vapaa-aikasihteeri, kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Kulttuuripalvelujen perustehtävät on määritelty kulttuurilaissa (166/2019) Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa ja tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee mm. edistää kulttuurin yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa.

Kirjastopalveluiden perustehtävät on määritelty kirjastolaissa (1492/2016). Näitä ovat muun muassa aineistojen, sisältöjen ja kokoelmien tarjoaminen, monipuolisen lukutaidon ja tiedonhankintataitojen edistäminen, tilojen tarjoaminen sekä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kulttuuripalvelujen toiminnot ovat peruskulttuurityö ja Taidekeskus Harri. Kirjastopalveluiden yksiköt ovat Alavuden pääkirjasto, Töysän kirjasto ja kirjastoauto.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Kulttuuripalveluiden toiminnassa painopisteinä on kulttuurin ja taiteen edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä elinvoiman lisääminen. Kirjasto pyrkii toiminnallaan edistämään luku- ja digitaitoja sekä kestävästä kehitystä ja demokratiaa. Toiminnassa painotetaan myös henkilökohtaisen asiakaskohtaamisen tärkeyttä.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tulevina vuosina on odotettavissa taloudellisten resurssien voimakasta heikentymistä. Lakisääteinen toiminta on jatkossa pyrittävä turvaamaan tästä huolimatta. Tulevina vuosina on pyrittävä kehittämään uusia toimintatapoja ja toisaalta totuttava aiempaa alhaisempaan palveluiden tasoon.

Riskit/Riskienhallinta:

Kirjaston osalta suurimmat riskit liittyvät henkilöstön riittävyyteen ja uusien lakisääteisten tehtävien asettamien vaatimusten toteuttamiseen tarvittavan osaamisen hankkimiseen. Lisähaastetta tuo myös toimintaan liittyviin kehityspaineisiin vastaaminen.

Kulttuuripalveluiden suurimpiin riskeihin kuuluvat niukat henkilö- ja talousresurssit. Laaja-alainen kulttuurikenttä tuo myös monenlaista haastetta ja edellyttää, että toiminnan painopisteitä tarkistetaan vuosittain. Yhdistyksille suunnattujen kaupungin avustusten määrän väheneminen edellyttää, että yhdistyksiä informoidaan kattavasti muista toiminta-avustusmahdollisuuksista ja toimenpiteiden hankkeistamisesta tuetaan.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	24	75	39	39	39
Myyntituotot	2	6	9	9	9
Maksutuotot	10	26	11	11	11
Tuet ja avustukset	6	16	12	12	12
Muut toimintatuotot	6	28	8	8	8
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 814	- 962	- 888	- 901	- 913
Henkilöstökulut	- 433	- 495	- 430	- 439	- 448
Palvelujen ostot	- 94	- 123	- 147	- 148	- 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 159	- 194	- 186	- 188	- 190
Avustukset	- 18	- 35	- 14	- 14	- 14
Muut toimintakulut	- 110	- 115	- 111	- 111	- 111
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 789	- 887	- 849	- 861	- 874

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen Kaupungin näkyvyyden lisääminen	Järjestää matalan kynnyksen tapahtumia kaiken ikäisille. Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen. Kotiseututyö ja sen tukeminen.	Kävijämäärä ja saatu palaute
Lakisääteisten palveluiden turvaaminen	Pyritään kehittämään uusia toimintatapoja palvelutason turvaamiseksi niukemmilla resursseilla.	Henkilötyövuodet (asukasluku/1000) Taloudellisuus (henkilöstökulu+ kirjastoaineistokulut) / (Fyysiset käynnit + kokonaislainaus)
Toistuvat ja monialaiset kulttuuri-tapahtumat	Kulttuuriohjelman mukaisesti muutama suurempi toistuva päätapahtuma vuodessa ja lisäksi pienempiä tapahtumia tukemaan monipuolista tapahtumatarjontaa	Kävijämäärät ja saatu palaute
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Erityisryhmien huomioiminen toiminnassa	Kehitetään kirjaston seniorityötä muun muassa kotipalvelua markkinoimalla. Tuetaan vieraskielisten kotouttamista aineistohankinnoin	Vieraskielisten aineistojen hankintalukumäärä
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen	Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen.	Harrastajamäärät ja saatu palaute.
Vahva ja aktiivinen yhdistys- ja harrastustoimijakenttä	Uusitun kulttuuriohjelman mukaisesti kaupunki tarjoaa esiintymismahdollisuuksia harrastajaryhmille sekä tuottaa esityksiä kuntalaisille	Järjestöaktiivisuuden säilyttäminen kunnassa
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nuorten lukemaan innostaminen	Osallistutaan yhteisiin, nuorten lukemista tukeviin hankkeisiin, pyritään vakiinnuttamaan koulujen kanssa tehtävän yhteistyön käytäntöjä.	Monipuoliset lukutaidot: tapahtumiin osallistujien määrä Kirjallisuus ja lukemisen edistäminen: osallistujien määrä Lasten- ja nuortenaineistojen lainamäärät

Taideopetuksen järjestäminen	Kaupungin rahoitus ja tuki musiikki, taide- ja käsityöalojen opetuksen tukemiseksi.	Vauvasta vaariin ikäluokkien onnistumien itse opetellen ja tehden
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Demokratian edistäminen	Toteutetaan yhdenvertaiset kirjastopalvelut kaikille.	Toimintakulut tilastovuonna / Kokonaislainaus

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Kokonaislainaus	164 000	175 000	175 000
Kirjastokäynnit	125 000	125 000	125 000
Lainaajia/asukasluku	29	30	31
Suoritteiden hinta			
Aineistokulut/asukasluku	13,8	14,35	14
E-aineistokulut/asukasluku	1	1	1
Toimintakulut/lainaus	3,8	3,8	3,8
Taloudellisuus (henkilöstökulut+kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus)	2,1	2,1	2,1
Suoritteiden määrä			
Taidekeskus Harri avoinna (kk)	6	6	6
Aineistojen hankinta kpl/ (asukasluku/1000)	488	590	550
Kokonaislainaus/asukasluku	15	16	16
Kirjastokäyntien määrä/asukas	7	9	9

3.3 Sivistyspalvelut

Kouluhallinto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Sivistyspalveluiden hallinto vastaa sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluu yleishallinto, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, erityisopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus, kansalaisopiston opetus ja nuorisopalvelut. Yleisenä tavoitteena on tuottaa ja toteuttaa kuntalaisille ajanmukaiset sivistyspalvelut. Tavoitteena on asukkaiden opetuksen, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistäminen. Sivistyspalvelujen hallinto seuraa taloutta suunnitelmallisesti ja antaa avaimet laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja hyvinvoinnin toteuttamiseen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hallinnolliset palvelut esi- ja perusopetukselle, varhaiskasvatukselle, lukiolle, kansalaisopistolle ja nuorisopalveluille. Musiikkiopiston ja käsityötaiteen perusopetuksen maksuosuudet.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Palveluiden tehostaminen sopeutusohjelman mukaisesti.

Lakimuutosten käytännön toteutuksen tukeminen opetussuunnitelmauudistusten osalta.

Johtamisjärjestelmän kehittäminen ja aluekoulunjohtajamallin pilotin seuranta ja arviointi.

Opiskeluhuollon toiminnan ja yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa.

Koulukuljetuskilpailutuksen ja uuden sopimuskauden muutosten toteuttaminen.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Sopeutusohjelman mukaiset muutokset.

Palveluverkon tarkastelu lapsimäärän ja toimitilarapeiden muutosten mukaisesti.

Riskit/Riskienhallinta:

Pätevän henkilökunnan saatavuus.

Talouden yllättävät vaihtelut.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 293	- 300	- 306	- 311	- 315
Henkilöstökulut	- 151	- 154	- 161	- 164	- 168
Palvelujen ostot	- 98	- 101	- 101	- 102	- 103
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1	- 3	- 3	- 3	- 3
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 42	- 42	- 42	- 42	- 42
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 293	- 300	- 306	- 311	- 315

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva palveluverkko	Riittävät resurssit	Kuntatalous
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lasten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Lasten ja nuorten liikkumisen tukeminen	Tavoitetta tukeva hanketyö
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimivat palvelut	Palveluiden kehittäminen ja arviointi	Asiakaskyselyt, palvelun käyttäjämäärien seuranta
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä	Henkilöstön hyvinvointi, täydennyskoulutukset ja kehityskeskustelut

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen esiopetus edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lapsen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Varhaiskasvatuksen hallinto, Varhaiskasvatuksen erityisopetus, Päiväkodit, Ryhmikset, Perhepäivähoito, Kotihoidontuki

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Talousarviovuoden painopisteenä on laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttaminen. Arjessa varmistetaan lapsen yksilöllinen tuki ja tarpeiden huomioiminen osana pedagogista toimintaa. Toiminta pyritään järjestämään kustannustehokkaasti, ja henkilöstön käyttöä tehostetaan yksiköiden välillä silloin, kun suhdeluvut sen mahdollistavat.

Varhaiskasvatuspalvelut keskitetään koulujen loma-aikoina sekä osan kesästä päivystysyksiköihin, päiväkotitervanalleen ja Pikku-Trimmiin. Keskittäminen varmistaa sujuvan palvelun ja riittävän henkilöstön lomien aikana.

Henkilöstöä koulutetaan painottaen erityisesti leikin pedagogiikkaa, lasten motoristen taitojen havainnointia ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä. Johtamisjärjestelmää kehitetään parantamalla viestintää ja resurssien kohdentamista, jotta organisaation toiminta olisi entistä tehokkaampaa ja tavoitteet saavutettaisiin paremmin. Lisäksi vahvistetaan esihenkilöiden vara- ja apulaisjohtajuutta, jotta johtamisen jatkuvuus ja toiminnan sujuvuus voidaan varmistaa kaikissa tilanteissa.

Haetaan hankerahoitusta lasten liikkuvuuden ylläpitämiseen sekä pikkulasten ja perheiden liikuntaohjaukseen. Tavoitteena on järjestää matalan kynnyksen liikunnallisia ja maksuttomia tapahtumia yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on korkea, minkä vuoksi kaupungin varhaiskasvatuspaikat ovat lähes täynnä osassa kaupunkia. Laaditaan alustava suunnitelma varhaiskasvatuspalveluverkon sopeuttamisesta syntyvyyden laskiessa tulevana vuosina ja kaupungin sopeuttamisohjelma huomioiden.

Riskit/Riskienhallinta:

Keskeisiä riskejä ovat kelpoisen henkilöstön saatavuuden haasteet, erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien osalta. Myös soveltuvien sijaisten löytäminen lyhyellä varoitusajalla on merkittävä riski toiminnan laadun kannalta. Lisäksi varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys ja niiden oikea sijoittaminen Alavuden laajalle alueelle voi olla haastavaa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	569	236	228	229	230
Myyntituotot	2				
Maksutuotot	238	218	210	211	212
Tuet ja avustukset	329	18	18	18	18
Muut toimintatuotot	1				
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 6 627	- 7 025	- 7 089	- 7 227	- 7 368
Henkilöstökulut	- 4 777	- 5 253	- 5 298	- 5 410	- 5 523
Palvelujen ostot	- 1 035	- 936	- 989	- 1 011	- 1 033
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 63	- 63	- 57	- 57	- 58
Avustukset	- 404	- 440	- 375	- 379	- 383
Muut toimintakulut	- 348	- 333	- 371	- 371	- 372
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 6 058	- 6 789	- 6 861	- 6 998	- 7 138

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukas varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen esiopetus.	Lapsen yksilöllisen tuen varmistaminen. Henkilökunnan tehokas käyttö sekä lasten suunniteltu sijoittelu varhaiskasvatusyksiköihin.	Osallistumisasteen seuranta. Asiakastyytyväisyys. Henkilöstön osaaminen.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi ja turvallinen kasvuympäristö.	Sensitiivinen vuorovaikutus. Hyvinvoinnin tukeminen päivittäisillä havainnoinneilla. Oppimisympäristöjen kehittämisen.	Liikunta, lepo, ravinto ja monipuolinen tekeminen osana päivää. Hyvinvoivat lapset ja tyytyväisen perheet Tilat ja välineet turvallisia ja monipuolisia. Säännöllinen tarkastus ja arviointi.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit

Varhaiskasvatuslain sekä -suunnitelman mukainen varhaiskasvatus. Esiopetussuunnitelman mukainen esiopetus.	Henkilöstön jatkuva koulutus. Pedagogisen toiminnan dokumentointi, seuranta ja arviointi.	Kaikille lapsille laadittu varhaiskasvatussuunnitelma ja esioppilaille oppimissuunnitelma.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimiva varhaiskasvatus. Riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja. Osaava ja hyvinvoiva henkilökunta. Monipuolinen yhteistyö yli hallintoalojen.	Riittävä rahoitus. Rekrytoinnissa panostetaan kelpoisen henkilöstön saamiseen ja ylläpidetään myönteinen asenne kouluttautumiseen. Säännölliset arviointi- ja kehittämistapaamiset palvelualueiden kanssa.	Yhteistyö sujuvaa ja kustannustehokasta. Varhaiskasvatuspaikat ja henkilöstömitoitus lain asettamien vaatimusten mukaan. Henkilöstön pysyvyys.

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Syntyvyys	69	71	70
Lasten kotihoidontukea saaneet lapset	96	100	94
Varhaiskasvatussopimukset 20.3.	515	491	470
Varhaiskasvatussopimukset 20.3 (painotetut paikat)	600	564	530
Varhaiskasvatussopimukset 20.9	469	439	420
Varhaiskasvatussopimukset 20.9. (painotetut paikat)	553	508	467

Peruskoulut

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen kasvatusta- ja opetustyö rakentuu yhtenäiselle perusopetukselle palvelun laaja-alaista opetus- ja kasvatustehtävää aina esiopetuksesta 9. luokkaan. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Perusopetuksen palvelualueeseen kuuluu myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Alavudella toimii seitsemän alakoulua ja kaksi yläkoulua. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluilla erikseen määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi lastensuojeluyksikkö Vaahteramäessä toimii yksi Alavuden yläkoulun joustavan perusopetuksen luokka. Kouluille on saatu myös hankerahaa.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Lakimuutosten aiheuttamien uudistusten jalkauttaminen koulun arkeen.

Varautumisen ja turvallisuuden edistäminen.

Aseman koulun toimitilahaasteiden ratkaiseminen siirtämällä kaksi ikäluokkaa Kirkkomännikön kouluun.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittämisen jatkaminen esiopetuksen osalta.

Hanketoiminnan jatkaminen strategian mukaisesti.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Sopeutusohjelman mukaiset mahdolliset muutokset.

Riskit/Riskienhallinta:

Osaavan henkilöstön säilyttäminen.

Tasapuolisuuden säilyminen eri koulujen opetuksessa.

Laadukkaan perusopetuksen takaaminen haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	857	613	609	612	615
Myyntituotot	382	365	355	357	359
Maksutuotot	76	81	72	72	73
Tuet ja avustukset	387	156	170	171	172
Muut toimintatuotot	13	12	12	12	12
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 13 088	- 13 573	- 13 421	- 13 646	- 13 876
Henkilöstökulut	- 8 571	- 8 930	- 8 893	- 9 080	- 9 270
Palvelujen ostot	- 3 097	- 3 133	- 3 069	- 3 102	- 3 136
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 367	- 411	- 402	- 406	- 410
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 1 053	- 1 099	- 1 057	- 1 058	- 1 060
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 12 231	- 12 960	- 12 812	- 13 035	- 13 261

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Laadukas perusopetus	Riittävä tuntiresurssi, pätevä opetus, opetusta tukeva hanketyö	Tuntimäärä/oppilas, hanketyöllä saadut tulokset

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Oppilaiden hyvinvoinnin seuranta, arviointi sekä tavoitetta tukeva hanketyö ja työryhmät	Kyselyt, raportit ja toimenpiteet
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Hyvää kasvatusta ja koulutusta turvallisessa ympäristössä	Uudistuvan tuen mukainen opetus, myönteinen opiskeluilmapiiri, opiskeluhuollon kehittäminen	Läsnäolojen seuranta, kouluviihtyvyys
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Johtamisen kehittäminen, työhyvinvointiin panostaminen	Koulutukset, työtyytyväisyys, kehityskeskustelut

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Suoritteiden hinta			
Hinta € / oppilas	9 824	10 783	11 239
Suoritteiden määrä			
Oppilasmäärä	1 245	1 197	1 140

Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: lukion rehtori ja nuorisotyön koordinaattori

Palvelusuunnitelma:

Lukiokoulutus tarjoaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen joka koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista sekä tahdosta. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että lukion päättövaiheessa opiskelija on hankkinut riittävät valmiudet tulevaa varten niin jatko-opintoihin kuin työelämään.

Nuorisopalveluiden perustehtävänä on nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen.

Toiminta-ajatuksena on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osallistumista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lukio, Ammattiopetus, Nuorisopalvelut

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Lukion oppimisen tuen käytänteiden vakiinnuttaminen ja vahvistaminen. Valmistautuminen ylioppilaskirjoituksia koskeviin muutoksiin (abitti 2 sekä taito- ja taideaineiden ylioppilaskirjoitukset).

Nuorisopalvelujen painopistealueena on nuorisotyön, koulun ja kodin yhteistyön vahvistaminen ja kehittämisen.

Matalan kynnyksen monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet.

Osallistumisen, vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden edistäminen.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Lukion opiskelijamäärä pyritään pitämään samalla tasolla kuin aiemmin ja lukion toimintojen kehittäminen kaupunkimme vahvuudet huomioiden.

Nuorisopalvelut: Yhteistyön lisääminen kulttuuripalveluiden kanssa lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien kehittämiseksi.

Riskit/Riskienhallinta:

Nuorisopalvelujen riskit ja riskien hallinta

Yllättävä/ äkillinen häiriö nuorisotiloilla, nuorisotilojen välittömässä läheisyydessä tai tapahtumissa.

Riskin hallinta: Häiriötilanteiden ennalta läpikäyminen ja niiden toimintaohjeiden kertaus säännöllisesti. Riittävä määrä henkilökuntaa. Turvallinen ympäristö nuorille sekä henkilökunnalle.

Lukion riskit ja riskien hallinta:

Yllättävät häiriöt kuten tietoliikenneyhteyksien ennalta arvaamattomat katkokset ja sähkökatkokset. Varautuminen häiriötilanteisiin erilaisilla pedagogisilla ratkaisuilla

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	40	35	30	30	30
Myyntituotot		1	1	1	1
Maksutuotot	11	11	11	11	11
Tuet ja avustukset	20	10	5	5	5
Muut toimintatuotot	9	14	14	14	14
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 1 603	- 1 647	- 1 693	- 1 720	- 1 747
Henkilöstökulut	- 1 095	- 1 134	- 1 159	- 1 183	- 1 208
Palvelujen ostot	- 188	- 199	- 202	- 203	- 203
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 59	- 81	- 78	- 79	- 79
Avustukset	- 26	- 26	- 26	- 26	- 27
Muut toimintakulut	- 234	- 208	- 228	- 229	- 229
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 563	- 1 612	- 1 663	- 1 690	- 1 716

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Tarjota laadukasta toisen asteen koulutusta. Nuorisopalvelut: Osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen yhdenvertaisesti.	Lukio: Lukiossa kattava kurssitarjonta. Lukion laadunhallinta. Nuorisopalvelut: Nuorisovaltuusto, nuorisotilojen toimikunnat ja nuorten kuuleminen.	Lukio: Toteutettujen kurssien määrä. Lukion laadunhallinnan arviointi. Nuorisopalvelut: Järjestetyt aktiviteetit. Aloitteet ja lausunnot.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Viihtyisä oppimisympäristö Nuorisopalvelut: Nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen edistämällä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa harrastus- sekä muussa toiminnassa.	Lukio: Positiivisen ja innostavan opiskeluilmapiirin luominen yhdessä kaikkien oppilaitoksen toimijoiden kanssa. Nuorisopalvelut: Nuorisotilatoiminta, kerhot, leirit, retket, harrastamahdollisuudet, tapahtumat, ehkäisevä päihdetyö, kansainvälinen toiminta, nuorisotyö kouluissa, sosiaalinen media, digitaalinen ja verkkonuorisotyö sekä monialainen ja seutukunnallinen yhteistyö.	Lukio: Itsearviointikyselyn opiskelijapalaute Nuorisopalvelut: Kävijämäärät sekä järjestetyn toiminnan määrä.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset yli valtakunnan keskitason ja opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin korkeakouluun. Nuorisopalvelut: Yhteisöllisyyden tukeminen sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppiminen.	Lukio: Kattava kurssitarjonta, laadukas opetus ja ohjaus. Nuorisopalvelut: Nuorten osallistaminen ja omaehtoiseen toimintaan kannustaminen. Harrastusten sekä vapaa-ajanvieron mahdollistaminen. Nuorisotyö kouluissa, tieto- ja neuvontapalvelut, kansainvälinen toiminta sekä Ohjaamo.	Nuorisopalvelut: Nuorisotyön osallistavuuden huomioiminen, osallistujamäärät Lukio: Ylioppilaskirjoitusten tulokset, jatko-opintoihin sijoittuminen.

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lukio: Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen Nuorisopalvelut: Ammattitaitoinen, osaava ja työssään viihtyvä henkilökunta.	Lukio: Henkilöstön koulutusmahdollisuudet Nuorisopalvelut: Säännölliset palaverit, koulutukset, kehityskeskustelut sekä työnohjaus.	Lukio: Kehityskeskustelut ja kaupungin ajoittain toteuttamat työhyvinvointikyselyt Nuorisopalvelut: Palautteen kerääminen työntekijöiltä ja nuorilta.

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Lukio			
Opiskelijamäärä, lukio	192	180	175
Nuorisopalvelut			
Leirikeskus Vetämäjärvi, käyttöpäivät	160	200	200
Liikkuvan nuorisotyön (koulunuorisotyö, jalkautuva nuorisotyö, tapahtumat) tavoittavuus, henkilömäärä		2 600	2 600
Nuorisopalveluiden leirit ja reissut, osallistujien määrä	510	500	500
Nuorisopalveluiden leirit ja reissut, lukumäärä vrk	34	27	25
Nuorisotilat, avoinna vrk	132	180	180
Nuorisotilat, kävijämäärä	3 960	9 000	9 000

Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Palvelusuunnitelma:

Lakeudenportin kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa toiminta-alueensa asukkaille yleissivistävää koulutusta. Monipuoliset kurssit, luennot ja tilauskoulutukset antavat eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Opistossa annetaan kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lakeudenportin kansalaisopiston toiminta alueeseen kuuluvat Alavuden ja Ähtärin kaupungit sekä Kuortaneen kunta.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Opiston kurssitarjonnan painopistealueisiin kuuluvat hyvinvointia ylläpitävät ja edistävät kurssit sekä käden taidot ja luova toiminta. Painopistealueisiin kuuluvat myös kuvataiteen perusopetuksen kehittäminen, digi-taitoja lisäävä koulutus sekä etäopetuksen kehittäminen.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Riskejä ovat opettajien ja tilojen saatavuus, asiakkaiden väheneminen ja sen myötä kurssimaksujen vähene-minen sekä vajaiksi jäävät kurssit, joita ei voida toteuttaa. Riskejä hallitaan etsimällä uusia opettajia ympäri vuoden ja kuuntelemalla eri palautekanavista saatuja kurssi- ja opettajaehdotuksia. Pyritään järjestämään mielenkiintoisia kursseja sekä panostetaan tiedottamiseen ja markkinointiin.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	306	316	312	314	315
Myyntituotot	143	155	151	152	153
Maksutuotot	159	157	157	158	159
Tuet ja avustukset	5	4	4	4	4
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 898	- 888	- 888	- 902	- 917
Henkilöstökulut	- 640	- 646	- 648	- 660	- 674
Palvelujen ostot	- 135	- 124	- 127	- 128	- 129
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 16	- 11	- 6	- 6	- 7
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 108	- 107	- 107	- 107	- 108
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 592	- 572	- 576	- 588	- 602

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Innostaa toiminta-alueen asukkaita itsensä kehittämiseen, osallistumiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.	Monipuolisen kurssitarjonnan ylläpitäminen ja harrastus- sekä osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen myös kylille keskustajamien ulkopuolelle.	Kurssien sisällöstä ja toteutuksesta saatu palaute.

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ylläpidetään ja edistetään asukkaiden fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.	Järjestetään monipuolisia fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviä kursseja.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kysynnän mukaisen opetuksen sekä ammattitaitoa ja osallistumismahdollisuuksia parantavan koulutuksen tarjonta.	Valmius kurssien ja opintojen, esimerkiksi hygieniapassin ja anniskelupassin nopeaan suorittamiseen.	Kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yhteistyö kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen toimivuuden parantaminen.	Järjestetään kursseja ja koulutustilaisuuksia yhteistyössä esimerkiksi kirjaston, lukion, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen kanssa. Tarjotaan asukkaiden toiveiden mukaisia kursseja.	Opintojen ja kurssien toteutuminen ja niistä saatu palaute.

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Koulutuksen määrä	487	530	500
Koulutukseen osallistuneet	5 885	6 400	6 000
Suoritteiden hinta			
Toimintakate / opetustunti	55	49	48
Suoritteiden määrä			
Toteutuneet oppitunnit	10 687	10 800	10 500

3.4 Tekniset palvelut

Tekninen hallinto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja hankkia tehokkaasti ja taloudellisesti palveluja teknisten palvelujen toiminnoille sekä tarvittaessa muille palvelualueille, päättäjille ja kaupunkilaisille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Tuottaa hallinnon palveluja toimialaan kuuluville palvelualueille, joita ovat yhdyskuntatekniset palvelut, tila-palvelu, vesihuoltolaitos ja ruoka- sekä siivouspalvelut.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Tutustua teknisen lautakunnan kanssa kaupungin eri toimintayksiköihin.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	25	25	25	25	25
Myyntituotot	25	25	25	25	25
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 113	- 118	- 123	- 126	- 128
Henkilöstökulut	- 99	- 102	- 107	- 109	- 111
Palvelujen ostot	- 7	- 9	- 9	- 9	- 9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 8	- 7	- 7	- 7	- 8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 88	- 93	- 98	- 101	- 103

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Sidosryhmien joustava ja luotettava palvelu	Asioiden käsittely viivytyksettä	Annettu aikataulu
Osaava ja yhteistyökykyinen henkilöstö	Uuden teknologian hyödyntäminen	Osaamisen vahvistaminen

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö: kunnallistekniikan päällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut siten että Alavuden vahvuutena on palvelukykyinen ja toimiva liikenneverkosto ja kaupunkikuva. Miellyttävät puistot ja virkistysalueet.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kunnallistekniikka, viher- ja virkistysalueet, kaava- ja yksityistiet.

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Kaavateillä: Keskustan alueen liikenneväylien pintarakenteiden ja viimeistelyiden tekeminen tulevana keväänä ja kesänä.

Suunniteltujen kaavatietokohdeiden korjauksia ja uusien teiden rakentamista jatketaan, arvioidun kiireellisyyden mukaan.

Yksityisteillä: Rumpujen ja siltojen korjauksia, ojitusta ja perusparannusta suunnitelluille kohteille.

Pyritään ylläpitämään alueiden hoito- ja kunnossapitotaso riittävänä.

Viher- ja virkistysalueilla: Alueiden (puistot, leikkikentät ja virkistysalueet) kunnossapito.

Toimivat sekä turvalliset puistot ja virkistysalueet.

Selvitetään toimintojen tehostamista palvelualueilla.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tieverkoston alueella hoitotaso määrittyy hyväksytyn määrärahan mukaisesti.

Hoitotason tarkistuksia kohteittain, luokituksen mukaisia hoitotason alenemisia ja mahdollisesti hoidettavien kohteiden poistoja.

Kunnossapidon määrärahojen väheneminen lisää olemassaolevien kohteiden korjausvelkaa ja hoidettavien kohteiden poistoja.

Riskit/Riskienhallinta:

Infran hoito- ja rakennuskulut mm. sähkö ja polttoaineitten hinnat ovat pysyneet korkeina.

Sähköenergian säästämiseksi katu- ja puistovalaistausta on korjattu energiaa säästäville valaisimilla, ohjauksella, aikataulutuksella. Selvitetään valaistuskohdeiden saneeraustarpeita ja kustannuksia.

Saneerattavissa kohteissa materiaalikuljetuksia pyritään vähentämään kierrättämällä kohteissa olemassaolevia vanhoja maarakennusmateriaaleja.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	369	293	247	248	249
Myyntituotot	342	247	246	248	249
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	27	46			
Muut toimintatuotot	- 1				
Valmistus omaan käyttöön	21	43	43	43	43
TOIMINTAKULUT	- 2 290	- 2 308	- 2 205	- 2 236	- 2 268
Henkilöstökulut	- 900	- 946	- 873	- 891	- 910
Palvelujen ostot	- 982	- 890	- 849	- 857	- 866
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 323	- 383	- 396	- 400	- 404
Avustukset	- 39	- 40	- 40	- 40	- 41
Muut toimintakulut	- 47	- 50	- 48	- 48	- 48
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 899	- 1 972	- 1 915	- 1 945	- 1 975

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Palvelujen ostot	Tärkeimmät hankinnat kilpailutetaan tehokkaasti	Jatkuva budjetin seuraaminen
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Viihtyisät ja turvalliset lähiliikunta- paikat ja viheralueet	Määräaikaishuollot ja tarkastukset, jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksi kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Motivoitunut ja osaava henkilö- kunta.	Täydennyskoulutukset ja työhyvin- voinnin seuranta	Henkilöstökyselyt ja kehityskeskus- telut
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Liikenne katualueilla ja teillä toimii turvallisesti ja joustavasti.	Määräaikaishuollot, tie- ja katuver- kon jatkuva hoito ja seuranta.	Valituksia kpl/vuosi vähemmän kuin 30kpl/v

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Aurauskerrat / v (keskimäärin)	31	26	26
Suoritteet			
Hoidettavat tiet km	450	430	430
Avustettavat tiet km	68	105	100
Kaavatiet km	87	93	94
Kevyenliikenteen väylät	33	35	35
Suoritteiden hinta			
Yksityisteiden kunnossapito €/km	990	1 100	1 000
Yksityistieavustukset €/km	476	400	400

Vesihuoltolaitos

Vastuuhenkilö: energia- ja vesihuoltopäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja huolehtia asiakkaiden viemäriverisien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Vesilaitos ja Viemärlaitos

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia ja täydennysrakentamista jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Vedenottamoilla, jätevedenpuhdistamolla ja pumppaamoilla tehdään huoltoja ja saneerauksia suunnitelmien mukaisesti.

Riskit/Riskienhallinta:

Vesijohtoverkoston vuodot sekä putkirikot ja viemäriverkoston tukokset. Vesijohto- ja viemäriverkostojen saneerauksien investointeja tulisi lisätä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	2 537	2 470	2 629	2 641	2 654
Myyntituotot	2 528	2 468	2 627	2 639	2 652
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	10	2	2	2	2
Valmistus omaan käyttöön	62	60	60	60	61
TOIMINTAKULUT	- 1 301	- 1 374	- 1 450	- 1 471	- 1 493
Henkilöstökulut	- 542	- 551	- 626	- 640	- 653
Palvelujen ostot	- 286	- 312	- 316	- 319	- 322
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 455	- 482	- 474	- 479	- 484
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 18	- 29	- 34	- 34	- 34
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 298	1 156	1 239	1 231	1 222

Poistot	-820	-849	-875	-869	-883
Liikelyläämä	478	307	364	302	294
Korko	-270	-300	-240	-227	-213
TULOS	208	7	124	75	81
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-837	-440	-1090	-430	-330
Investoinnit netto	-837	-440	-1090	-430	-330
Lainan lyhennys	-250	-250	-250	-250	-250
Edell. vuosien ylijäämä 31.12.	7010	7 017	7141	7216	7296

Sitovuus valtuustoon nähden lihavoituna. Korko peruspääomalle ja kaupungin lainalle vahvistetaan talousarvion hyväksymisen yhteydessä korkoindikaatiolla 1.10. (3,25%+6kk euribor).

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Vedenlaatu täyttää talousvedelle asetetut vaatimukset	Vesinäytteet valvontatutkimusohjeen mukaisesti	Vesinäytteiden tulokset täyttävät talousvedelle asetetut vaatimukset
Vedenjakelun keskeytykset ovat mahdollisimman vähäisiä ja vesi- ja viemäriverkosto toimii mahdollisimman häiriöttömästi	Verkostoa saneerataan suunnitelmien mukaisesti sekä suoritetaan ennakoivaa huoltoa ja kunnossapitoa	Jakelukeskeytyksien lukumäärä alle 10 kpl ja niiden kesto aika alle 6 tuntia
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Jätevedenpuhdistamon toiminta täyttää lupaehdot	Prosessin jatkuva seuranta ja tarvittavat prosessin ajotavan muutokset	Jätevesitarkkailun tulokset täyttävät lupaehdot

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Vesijohtoverkoston pituus km	682	682	682
Viemäriverkoston pituus km	173	173	173
Suoritteiden hinta			
Myyty vesi €/m3	0,81	0,94	0,97
Myyty jätevesi €/m3	1,82	2,06	2,27
Puhdistettu jätevesi €/m3	1,08	1,01	1,21
Suoritteiden määrä			
Laskutettu vesimäärä (1000 m3)	596	570	560
Laskutettu jätevesimäärä (1000 m3)	342	320	310
Puhdistettu vesimäärä (1000 m3)	573	650	570

Tilapalvelu

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin tulostavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien toimitilojen hankinta, huolto ja ylläpito. Toiminnassa huomioidaan käyttäjien tarpeet, teknillistaloudelliset tavoitteet sekä viranomaismääräykset. Tilapalvelu vastaa tällä hetkellä noin 70 eri kohteen hoidosta ja kunnossapidosta sekä tukee kaupungin muita toimintoja esimerkiksi logistisissa tehtävissä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Isännöinti (6400)

Rakennusten kunnossapito (6410)

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Tilapalvelussa pyritään säilyttämään rakennusten kunto hyvänä ennakoimalla tärkeimpiä huoltoja sekä korjauksia.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Kaupungin toimitilasuunnitelmien täsmentyessä tarkastellaan myös tilapalveluiden toimintasuunnitelma ja tarve.

Riskit/Riskienhallinta:

Suurimpina riskeinä ovat rakennusten ylläpitokustannusten nousu sekä epävarmuus vuokralaisista ja tilojen tyhjäkäyttö.

Riskiä voi hallita tekemällä rakennusten käyttöstrategian.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	5 758	5 712	5 457	5 474	5 490
Myyntituotot	72	70	70	70	71
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	20				
Muut toimintatuotot	5 667	5 642	5 387	5 403	5 419
Valmistus omaan käyttöön		20	20	20	20
TOIMINTAKULUT	- 4 960	- 4 989	- 4 950	- 5 017	- 5 085
Henkilöstökulut	- 886	- 888	- 905	- 923	- 943
Palvelujen ostot	- 1 152	- 1 208	- 1 183	- 1 203	- 1 223
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 254	- 2 261	- 2 238	- 2 260	- 2 282
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 668	- 632	- 625	- 631	- 637
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	798	743	527	477	426

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Toimitilojen käyttökustannusten taloudellisuus	Tärkeimpien hankintojen tehokas kilpailuttaminen	Hoitokustannus

Toimitilojen käyttöasteen säilyttäminen korkena	Reagoidaan muutoksiin ja muutetaan tiloja vastaamaan käyttäjien tarpeita	Käyttöaste
---	--	------------

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Teollisuustiloja vuokrattuna (m2)	5 139	5 139	4 926
Suoritteiden hinta			
Hoitokustannukset €/m2/kk	3,62	3,8	3,65
Suoritteiden määrä			
Isännöinnissä hoidettava pinta-ala (m2)	93 621	89 402	87 642

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Palvelusuunnitelma:

Ruokapalvelut valmistaa päivittäin koulu- ja päiväkotiruoan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen asiakkaille. Tavoitteena on tarjota ravitsemuksellisesti oikein koostetut ateriat, jotka tukevat tervettä kasvua, kehitystä ja hyvinvointia. Siivouspalvelut tarjoaa lähinnä kaupungin kiinteistöihin niiden päätoimintaa tukevaa siivouspalvelua ja huolehtii siivouksellisin keinoin asiakkaiden terveellisestä toimintaympäristöstä ja kiinteistöjen kunnon säilymisestä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Ruokapalvelut (6420) ja siivouspalvelut (6430).

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Pyritään parantamaan henkilöstön työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä kehittämällä viestintäkanavia ja -osaamista sekä järjestämällä säännöllisemmin koulutuksia. Kannustetaan henkilöstöä avoimeen keskusteluun työyhteisöissä sekä palautekulttuurin kehittämiseen. Keskitytään laadukkaaseen perustehtävien suorittamiseen tulevan kaupunkistrategian mukaisesti. Kehitetään toimivaa kannustinjärjestelmää, jolla voidaan palkita henkilöstöä sisäisestä sijaistamisesta ja työkohdesiirroista.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Palveluverkostossa ei ole tiedossa muutoksia taloussuunnitelmavuosille.

Riskit/Riskienhallinta:

Sijaisten saatavuus sekä ruoka- että siivouspalvelujen äkillisiin tarpeisiin on edelleen haastavaa eikä osaavia työnhakijoita lyhyisiin työsuhteisiin ole. Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia yksityisten toimijoiden kanssa sekä mahdollisuutta kiertävän, sijaisuuksia tekevän työntekijän palkkaamiseen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	2 501	2 495	2 531	2 576	2 621
Myyntituotot	2 499	2 495	2 531	2 576	2 621
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	2				
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 2 467	- 2 491	- 2 530	- 2 575	- 2 621
Henkilöstökulut	- 1 803	- 1 797	- 1 842	- 1 880	- 1 920
Palvelujen ostot	- 42	- 55	- 57	- 57	- 58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 540	- 558	- 550	- 556	- 561
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 81	- 81	- 81	- 82	- 82
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	35	4	1	1	1

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Kehitetään yhteisöllisyyttä ja palvelukulttuuria kaikissa palvelualueen toimipisteissä ottamalla käyttöön toimintakortit. Kehitetään viestintäkanavia ja -osaamista.	360-johtajuusarvionti / palvelupäällikkö (Keskinäinen kannustaminen) 360-johtajuusarvionti / ruokapalvelupäällikkö (Keskinäinen kannustaminen) Osallistuminen siivouspalvelujen Teams-palaveriin, osuus henkilöstöstä (%)
Vakituinen henkilöstö sitoutuu hoitamaan lyhytaikaisia sijaisuuksia.	Kehitetään toimiva sijaistamis- ja kannustinjärjestelmä sijaisuuksien hoitamiseen osallistuvalla henkilöstölle.	Sijaistamis- ja kannustinjärjestelmä Sijaistamis- ja kannustinjärjestelmään osallistujat

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Valmistettuja ateriasuoritteita/pv	1 276	1 299	1 261
Suoritteiden hinta			
Ateriasuoritteen hinta	2,97	2,99	3,07
Siivouksen hinta €/m2/kk	2,05	2,05	2,14
Suoritteiden määrä			
Valmistettuja ateriasuoritteita / v.	465 570	474 027	460 453
Siivottava pinta-ala m2	44 174	43 604	43 639

3.5 Ympäristö - ja tietohallintopalvelut

Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: maankäyttöjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Perustehtäviä ovat maan hankinta, asuinalueiden kaavoitus, mittauspalvelut, rakennus- ja ympäristölupien myöntäminen, tonttien myynti ja maa-alueiden vuokraus sekä kaupungin maaomaisuuden hallinta.

Toiminta-ajatuksena on turvata edellytykset kestäväälle kehitykselle maanhankinnan ja kaavoituksen keinoin paikalliset olosuhteet huomioiden. Tavoitteena on, että Alavus tunnetaan vetovoimaisena asukkaitaan arvostavana kaupunkikeskuksena, jossa myös ympäristöarvot huomioidaan.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Rakennusvalvonta, kaavoitus, kaupunkimittaus, ympäristönsuojelu ja maaomaisuuden hallinta

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

Keskusta-alueen kehittäminen

Yleiskaavatyön käynnistäminen Alavudenjärven ympäristössä

Rakennus- ja huoneistorekisterin ajantasaistaminen

Paikkatietopalvelun kehittäminen

Ryhti-tietokantamuotoisen palvelun kehittäminen

Sähköisten palvelujen kehittäminen asiakasrajapintaan

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Siirtyminen tietomallimallimuotoiseen asiointiin rakennusvalvonnassa, kaavoituksessa sekä tonttijakojen laadinnassa. Lainsäädäntömuutosten mahdollistaessa kiinteistönmuodostus sekä kiinteistörekisterin pitäminen voitaneen ottaa takaisin kaupungin omaksi toiminnaksi. Tehtävien uudelleen organisointia kaavoituksen osalta eläköitymisen johdosta.

Riskit/Riskienhallinta:

Toimialueen taloudessa riskinä nähdään kuntalaisten hakemien erilaisten lupien ja palveluiden väheneminen, joilla on suora vaikutus maksutuottokertymään. Riskinä on edelleen epävarma maailmantalouden tilanne, jolla on suora vaikutus vaatimattomaan uudisrakentamisen tasoon myös Alavudella. Lupamaksukertymään vaikuttaa negatiivisesti uuden rakentamislain mukaisesti rakentamisluvasta vapautetut alle 30 m²:n rakennukset, joiden osuus on Alavudella merkittävä. Mikäli alhainen rakennuslupien määrä ja heikko tonttien menekki realisoituu, ohjataan resursseja kiinteistövero- ja tonttien perusteena olevan rakennusrekisterin täydentämiseen ja ajantasaistamiseen sekä Ryhti-hankkeen vaatimiin toimenpiteisiin.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	667	405	402	404	406
Myyntituotot	4	9	7	7	7
Maksutuotot	98	111	94	94	95
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	564	285	301	303	304
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 600	- 615	- 591	- 601	- 612
Henkilöstökulut	- 373	- 420	- 410	- 418	- 427
Palvelujen ostot	- 194	- 158	- 143	- 145	- 146
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2	- 5	- 4	- 4	- 4
Avustukset	- 6	- 6	- 6	- 6	- 6
Muut toimintakulut	- 25	- 27	- 28	- 28	- 28
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	67	- 210	- 189	- 197	- 206

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Rakennuslupien sujuva käsittely	90 % rakennusluvista käsitellään tavoitteen mukaisessa aikataulussa	Kolmen kuukauden sisällä hakemuksesta lainvoiman saavat rakennusluvut %
Erityyppisiä ja eri käyttötarkoitusta palvelevia tontteja tarjolla riittävästi	Riittävä raakamaan hankkiminen ajoissa kaavoitettavaksi rakentamisen tarpeisiin. Maapoliittisen ohjelman toimeenpano	Myytäviä tontteja kolmen vuoden varanto
Palvelukorttelin ja keskusta-alueen rakentuminen	Osallistutaan tarvittavin resurssein keskusta-alueen kehittämiseen. Käynnistetään Kt 66 liittymän kaavoitus	Sujuva ja joustava yhteistyö palvelukorttelin rakentumisen mahdollistavien eri toimijoiden kanssa
Kuntarekisterijärjestelmän vaihtaminen	Käyttöönotto kaavoituksen, väestön ja maaomaisuuden osalta	Louhi -kuntarekisteri käytössä 12/2026
Uuden rakentamislain toimeenpano	Uuden lainsäädännön hallittu soveltaminen	Päivitetään rakennusvalvontataksa, rakennusjärjestys ja hallintosääntö
Alavudenjärven ranta-alueiden osayleiskaavan laatiminen	Käynnistetään yleiskaavan laatiminen	Kaavaluonnos nähtäville vuoden 2026 aikana
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Monipuoliset asumis- ja harrastusmahdollisuudet sekä toimiva kaupunkiympäristö	Mahdollistavalla kaavoituksella luodaan toimivan ja viihtyisän ympäristön perusteet	Sujuva ja vuorovaikutteinen yleis- ja asemakaavoitus

Vesistö- ja ympäristöhankkeiden käynnistäminen ja toteutus	Käynnistetään vesistöjen kunnostushankkeita yhteistyössä ELY-keskuksen ja 3. sektorin toimijoiden kanssa	Vähintään kaksi vireillä/käynnissä olevaa ympäristöhanketta vuosittain
Rantapuiston kehittäminen	Käynnistetään ranta-alueen suunnittelu osana keskusta-alueen uudistusta	Toteutetaan asukaskysely 2026
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen kuntalaisille	Sähköistetään rakennuslupa-aineistoa ja lisätään sähköisiä palveluja	Digitoidaan vähintään 300 lupa-asiakirjaa vuosittain sähköiseen pysyväisarkistoon.
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyyden turvaaminen	Mahdollistetaan riittävä työtehtäväkohtainen koulutus sekä työhyvinvointi	Jokaisen kanssa käydään kehittämiskeskustelu vähintään kerran vuodessa
Kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen	Säädetään tuotettavien palvelujen laajuutta sekä oman/ostettavan työn osuutta	Toimitaan talousarvion mukaisesti turvaten kestäväää kuntataloutta
Rakennusrekisterin ajantasaistaminen	Jatketaan rakennusrekisterin laadunparannusta	Kiinteistöverotuottojen vuosittainen kasvu

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Ympäristölautakunnan kokouksia	5	8	8
Suoritteiden hinta			
Maakaupat, €/kpl	413	397	313
Asemakaavaluonnos, €/ha	2 039	1 746	1 829
Rakennusluvat, €/kpl	425	397	408
Suoritteiden määrä			
Maakaupat kpl	14	20	15
Asemakaavaluonnos ha	3	15	15
Rakennusluvat kpl	171	225	180

Tietohallintopalvelut

Vastuuhenkilö: maankäyttöjohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tehtävänä on perustietotekniikan palvelujen tuottaminen ja kehittäminen Alavuden kaupungille ja sen konserniyhtiöille. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja häiriöttömiä palveluita, jotka luovat edellytykset toimialojen tehokkaalle työskentelylle kustannustehokkaasti.

Palvelualueen oleellisena tehtävänä on toimia yhteistyössä toimialojen kanssa myös eri hankkeissa ja projekteissa (rakennushankkeet, sähköisten järjestelmien käyttöönottoprojektit jne.).

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

ICT-palvelut ja 6Net

Toiminnan painopistealueet talousarviovuonna:

ICT-palveluiden järjestäminen Alavuden kaupungissa, kokonaisselvitys.

Tietohallinnon kokonaisorganisointi ja ICT-arkkitehtuurin luominen.

Digitalisaatiota edistävät kehityshankkeet sekä jatkuva tietoverkko- ja palvelininfrastruktuurin kehitystyö.

Käyttäjätuen kehittäminen ja itsepalvelumenetelmien, kuten ohjeistusten ja itsepalvelumenetelmien kehittäminen.

Tietoturvan ja kyberturvallisuuden kehittäminen ja huomioiminen järjestelmiä ja palveluita kehitettäessä ja hankittaessa.

Kuntatoimisto/TWeb-ympäristön uudistaminen

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Pilvipalvelujen käytön laajentaminen ja Office365-palveluiden hyödyntäminen laajemmin organisaatiossa.

ICT-kokonaisselvityksen mukaiset toimenpiteet toiminnan kehittämisessä.

Riskit/Riskienhallinta:

Taloudelliset riskit

Tietohallinnon palvelualueen oleellisimpia taloudellisia riskejä ovat odottamattomat kustannusten nousut esimerkiksi laitehankintojen ja palveluhankintojen osalta. Palvelujen ja laitteiden hinnoissa on tapahtunut merkittävää nousua viime vuosien aikana.

Taloudellisiin riskeihin voidaan varautua tarkkailemalla markkinoita sekä olemalla mukana kansallisissa hankintasopimuksissa. Hankintasopimuksilla pystytään sitomaan ennakoitava kustannustaso useamman vuoden ajaksi.

Toimintaan liittyvät riskit

Palvelualueen toimintaan liittyviä riskejä ovat mm. henkilöstöresursseihin ja osaamiseen liittyvät riskit. Palvelua tuotetaan omana tuotantona koko kuntaorganisaation laajuudella, joten henkilöstössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat hyvin helposti mm. vasteaikoihin sekä palvelun laatuun.

Henkilöstöresursseihin liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan kattavalla koulutuksella, kehityskeskusteluiden pohjalta tehtävien kehittämissuunnitelmien avulla sekä huolehtimalla työhyvinvoinnista.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	44	13	29	29	29
Myyntituotot	44	13	29	29	29
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	- 577	- 597	- 586	- 593	- 601
Henkilöstökulut	- 202	- 203	- 180	- 184	- 187
Palvelujen ostot	- 309	- 330	- 338	- 342	- 345
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 29	- 28	- 29	- 29	- 29
Avustukset					
Muut toimintakulut	- 36	- 36	- 39	- 39	- 39
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 533	- 584	- 557	- 564	- 572

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Digitaalisten palvelujen lisääminen	Tuetaan toimialojen kykyä edistää digitalisaatiota sekä hyödyntää jo olemassa olevia tietojärjestelmiä toiminnassaan	Uusia digitaalisia palveluja otettu käyttöön
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriöttömät palvelut ja vakaa infrastruktuuri	Palveluiden jatkuva kehitystyö ja infran ylläpito ja kehitys	Palvelukatkosten määrä
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Mahdollistetaan riittävä työtehtäväkohtainen koulutus sekä työhyvinvointi	Jokaisen kanssa käydään kehittämiskeskustelu vähintään kerran vuodessa
Helpdesk-ympäristön kehittäminen	Kaksisuuntaisen viestinnän kehittäminen asiakkaalle	Asiakkaalle ajantasainen palaute

4. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu palvelualuekohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjetissa. Tuloslaskelmaosan sitovia eräiä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -kulut, satunnaiset erät sekä tilinpäätössiirrot.

Mainittujen erien sitovuuteen sovelletaan samoja perusteita kuin käyttötalouden ja investointiosan tuloarvioissa ja määrärahoissa. Tuloarvioiden alittuminen ja määrärahojen ylittyminen on käsiteltävä talousarviomuutoksena valtuustossa.

TALOUS (1000 €)	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026	TA 2026/ 2025	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	15 107	13 972	13 634	-2,42 %	13 723	13 814
Myyntituotot	6 689	6 603	6 590	-0,21 %	6 654	6 720
Maksutuotot	601	612	566	-7,50 %	569	572
Tuet ja avustukset	1 185	381	368	-3,22 %	370	372
Muut toimintatuotot	6 631	6 377	6 110	-4,18 %	6 130	6 150
Valmistus omaan käyttöön	83	123	123		124	124
TOIMINTAKULUT	- 42 723	- 45 493	- 45 179	-0,69 %	- 45 896	- 46 625
Henkilöstökulut	- 23 458	- 24 371	- 24 225	-0,60 %	- 24 732	- 25 251
Palvelujen ostot	- 10 253	- 11 208	- 11 222	0,12 %	- 11 357	- 11 491
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 434	- 4 648	- 4 562	-1,84 %	- 4 607	- 4 653
Avustukset	- 1 050	- 1 749	- 1 659	-5,12 %	- 1 676	- 1 692
Muut toimintakulut	- 3 527	- 3 518	- 3 511	-0,20 %	- 3 524	- 3 538
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 27 533	- 31 398	- 31 422	0,08 %	- 32 049	- 32 687
Verotulot	22 612	23 194	23 887	2,99 %	23 974	24 618
Valtionosuudet	11 294	11 856	11 595	-2,20 %	11 650	11 800
Rahoitustuotot ja -kulut	- 42	- 464	340	-173,28 %	- 212	- 295
Korkotuotot	426	250	385	54,15 %	375	355
Muut rahoitustuotot	1 559	740	1 315	77,64 %	870	870
Korkokulut	- 1 666	- 1 350	- 1 275	-5,56 %	- 1 422	- 1 485
Muut rahoituskulut	- 362	- 104	- 85	-18,27 %	- 35	- 35
VUOSIKATE	6 331	3 188	4 400	38,01 %	3 363	3 436
Poistot ja arvonalentumiset	- 5 143	- 5 158	- 5 200	0,81 %	- 5 320	- 5 346
Suunnitelman mukaiset poistot	- 5 143	- 5 158	- 5 200	0,81 %	- 5 320	- 5 346
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät		- 614		-100,00 %		
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut		- 614		-100,00 %		
TILIKAUDEN TULOS	1 188	- 2 584	- 800	-69,05 %	- 1 957	- 1 910
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos						
Varausten muutos						
Rahastojen muutos						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 188	- 2 584	- 800	-69,05 %	- 1 957	- 1 910

TULOSLASKEMAN TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA+LTA 2025	TA 2026		TS 2027	TS 2028
Toimintatulot / Toimintamenot, %	35,4	30,7	30,2		30,0	29,7
Vuosikate / Poistot, %	123,1	61,8	84,6		63,2	64,3
Vuosikate, euroa asukasta kohti	587	300	418		323	334
Asukasluku	10 780	10 650	10 525		10 402	10 284

Vuosikate, prosenttia poistoista

Tunnusluvun ollessa 100 % voidaan tulo-rahoituksen katsoa olevan riittävä tuloslaskelman kannalta. Tämä kuitenkin pätee vain silloin, kun poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikatteen riittävyys tuloslaskelmassa, €/as.

Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja talousarviovuonna ei suunnitelmavuosina.

5. Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointimenona budjetoidaan pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot sekä toimialasijoitukset osakkeiden – ja osuuksien hankintamenoihin. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Hankkeet ja hankeryhmät on ryhmitelty toimielimittäin. Sitovuustaso valtuustoon nähden on allaolevan taulukon erittelyn mukainen; investointitulot/investointimenot.

INVESTOINNIT (1000 €)	Poisto%		TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
KAUPUNGINHALLITUS						
Kiinteistöt/maaomaisuus		Tulot	100	100	100	100
		Menot	-100	-100	-100	-100
		Netto	0	0	0	0
		Poistot	0	0	0	0
Irtaimisto		Tulot	0	0	0	0
ICT ohjelmistohankinnat		Menot	-50	-50	-50	-50
		Netto	-50	-50	-50	-50
Tasapoisto 3 vuotta, 33,3 %	0,33	Poistot	0	-17	-33	-50
Arvopaperit		Tulot	0	0	0	0
rahoitusosuudet -50		Menot	-550	-50	-50	-50
SVOP sijoitus/Kehitys -500		Netto	-550	-50	-50	-50
Ei poistoja		Poistot	0	0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ		Tulot	100	100	100	100
		Menot	-700	-200	-200	-200
		Netto	-600	-100	-100	-100
		Poistot	0	-17	-33	-50
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
Alavuden urheilukenttä		Tulot	0	0	0	0
kastelujärjestelmän uusinta -15		Menot	-21	0	0	0
kalustojen uusinta -6		Netto	-21	0	0	0
Tasapoisto 15 vuotta, 7 % (2/3 =>10%)	0,1	Poistot	0	-2	-2	-2

INVESTOINNIT (1000 €)	Poisto%		TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Jäähallin konesuoja liikuntapalv.		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-90	0	0	0
		Netto	-90	0	0	0
Tasapoisto 10 vuotta, 10 %	0,1	Poistot	0	-9	-9	-9
Kuntolutran kalusteiden uusinta		Tulot	0	0	0	0
Salin tuolit (300 kpl) ja pöydät (25 kpl)		Menot	-37	0	0	0
		Netto	-37	0	0	0
Tasapoisto 3 vuotta, 33,3 %	0,33	Poistot	0	-12	-12	-12
Kalustohankinnat/kuntosalit		Tulot	0			
kuntopyörät, hyppyboxit, penkit		Menot	-10			
		Netto	-10			
Tasapoisto 3 vuotta, 33,3 %	0,33	Poistot	0	-3	-3	-3
Kirjasto/ICT ohjelmistohankinnat		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-10	0	0	0
		Netto	-10	0	0	0
Tasapoisto 3 vuotta, 33,3 %	0,33	Poistot	0	-3	-3	-3
ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-168	0	0	0
		Netto	-168	0	0	0
		Poistot	0	-30	-30	-30
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Talonrakennus		Tulot	0	0	0	0
peruskorjauksia		Menot	-300	-200	-200	-200
		Netto	-300	-200	-200	-200
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	0,075	Poistot	0	-23	-38	-53
Kaupunkikehittäminen		Tulot	0	0	0	0
Koivutien liittymä/kaavoitus		Menot	-50	0	0	0
		Netto	-50	0	0	0
Tasapoisto 10 vuotta, 10 %	0,1	Poistot	0	-5	-5	-5
Kaupunkikehittäminen		Tulot	1 100	0	0	0
Palvelukortteli		Menot		0	0	0
		Netto	1 100	0	0	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 %		Poistot	0	0	0	0

INVESTOINNIT (1000 €)	Poisto%		TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Aseman päiväkot		Tulot	0	0	0	0
suunnittelu		Menot	0	-1 500	-1 200	0
		Netto	0	-1 500	-1 200	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 %	0,05	Poistot	0	0	-75	-135
Alavuden yläkoulun liikuntasalin lattia		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-150	0	0	0
		Netto	-150	0	0	0
Tasapoisto 20 vuotta, 5 % (2/3=>7,5%)	0,075	Poistot	0	-11	-11	-11
Terveyskeskuksen korjaus		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-240	0	0	0
		Netto	-240	0	0	0
Tasapoisto 5 vuotta, 20 %	0,2	Poistot	0	-48	-48	-48
Alavuden TK hammashoitola- ja työterveysosan sisäilmakorjaukset		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-40	0	0	0
jatko vuodelta 2025		Netto	-40	0	0	0
Tasapoisto 5 vuotta, 20 %	0,2	Poistot	0	-8	-8	-8
Aurinkorannan puisto		Tulot	0			
		Menot	-50	-50		
		Netto	-50	-50		
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	0,07	Poistot	0	-4	-7	-7
Kirkkomännikön koulun piha-alueet		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-180	0	0	0
		Netto	-180	0	0	0
Tasapoisto 15 vuotta, 7 % (1/3=>20%)	0,2	Poistot	0	-36	-36	-36
Liikenneväylät		Tulot	0	0	0	0
sis. Toppilan katuinfra		Menot	-1 000	-1 000	-1 000	-750
		Netto	-1 000	-1 000	-1 000	-750
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	0,07	Poistot	0	-67	-133	-200
Yksityisteiden peruskunnostukset		Tulot	85	45	45	45
Matarantien silta		Menot	-130	-65	-65	-65
		Netto	-45	-20	-20	-20
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	0,07	Poistot	0	-3	-4	-6

INVESTOINNIT (1000 €)	Poisto%		TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Ryhmityskaista KT66		Tulot	0	0	0	0
Aholahdentie		Menot	0	0	-250	0
		Netto	0	0	-250	0
	0,07	Poistot	0	0	0	-17
Vesihuoltolaitos		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-440	-330	-330	-330
		Netto	-440	-330	-330	-330
Tasapoisto 30 vuotta, 3 %	0,03	Poistot	0	-15	-25	-36
Puhdistamon automaation päivitys		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-150	0	0	0
		Netto	-150	0	0	0
Tasapoisto 10 vuotta, 10 %	0,1	Poistot	0	-15	-15	-15
Haja-alueen viemäreitää		Tulot	0	0	0	0
kartoitukset		Menot	0	-100	0	0
		Netto	0	-100	0	0
Tasapoisto 30 vuotta, 3 %	0,03	Poistot	0	0	-3	-3
Vesitornin peruskorjaus		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-200	0	0	0
		Netto	-200	0	0	0
Tasapoisto 30 vuotta, 3 % (2/3=>5%)	0,05	Poistot	0	-10	-10	-10
Toppilan alueen jäteveden paineviemäri		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-300	0	0	0
		Netto	-300	0	0	0
Tasapoisto 30 vuotta, 3 %	0,03	Poistot	0	-10	-10	-10
Konehankinnat		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-50	-50	-50	-50
		Netto	-50	-50	-50	-50
Tasapoisto 5 vuotta, 20 %	0,2	Poistot	0	-10	-20	-30
Kiinteistöjen pihojen kunnostuksia		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-50	-50	-50	-50
		Netto	-50	-50	-50	-50
Tasapoisto 15 vuotta, 7 % (1/3=>20%)	0,2	Poistot	0	-10	-20	-30

INVESTOINNIT (1000 €)	Poisto%		TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Viherrakentaminen		Tulot	0	0	0	0
		Menot	-35	-35	-35	-35
		Netto	-35	-35	-35	-35
Tasapoisto 15 vuotta, 7 %	0,07	Poistot	0	-2	-5	-7
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ		Tulot	1 185	45	45	45
		Menot	-3 365	-3 380	-3 180	-1 480
		Netto	-2 180	-3 335	-3 135	-1 435
		Poistot	0	-276	-474	-666
ALAVUDEN KAUPUNKI YHTEENSÄ						
		Rahoitus- osuudet	85	45	45	45
		Myynnit	1200	100	100	100
		Tulot	1 285	145	145	145
		Menot	-4 233	-3 580	-3 380	-1 680
		Netto	-2 948	-3 435	-3 235	-1 535
		Poistot	0	-322	-537	-746

5.1 Investointiosan perustelut

Kaupunginhallitus

Maaomaisuus

Maan ostoon tarkoitettu määräraha on 100 000 €. Tulot 100 000 € saadaan metsän sekä tonttien myynnistä.

Irtaimisto/ict-hankinnat

Ohjelmistojen lisäosioita ja ohjelmien muutoksia uudempiin versioihin 50 000 €.

Arvopaperit

Menoihin on budjetoitu määräraha Alavuden Kehitys Oy:n sijoitustoiminnan edellytysten vahvistamiseen, sijoittamalla varoja yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) sekä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille maksettaviin rahastoitaviin pääomavastikkeisiin.

Elinvoimalautakunta

Alavuden urheilukenttä

Kentän kastelujärjestelmän sekä kalustojen uusinta.

Jäähallin konesuoja

Konesuoja liikuntapalveluiden kalustolle.

Kuntolutran kalusteiden uusinta

Salin tuolit (300 kpl) ja pöydät (25 kpl).

Kalustohankinnat/kuntosalit

Kuntopyörät, hyppyboxit ja penkit.

Kirjasto/ICT ohjelmistohankinnat

Eepos-kirjastojen yhteinen tietojärjestelmäkilpailutus/järjestelmän vaihto.

Tekninen lautakunta

Talonrakennus

Esitetty määräraha on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin rakennuskiinteistöjen pikaista toimenpidettä vaativiin peruskorjauksiin talousarviovuonna. Tällä hetkellä suurimmat tiedossa olevat kohteet ovat Tuomarilan käyttövesiputkien ja patteriverkoston uusiminen, Tenavatalon vesikatteen uusiminen, Tervanallen vanhemman osan käytävien muovimattojen poisto, Alavuden Yläkoulun liikuntasalin lattian uusiminen ja Lukion vesikatteen maalaus.

Tavoitteena on saada nopeasti hoidettua talousarviovuoden aikana esille tulevat korjaustarpeet ja siten pitää rakennusten käyttöaste hyvänä. Siksi koko määrärahaa ei ole sidottu.

Erillisillä määrärahoilla toteutetaan Alavuden Yläkoulun liikuntasalin lattian uusiminen ja tarvittavat korjaukset Terveyskeskuksessa, että tiloja voidaan käyttää uuden Sote-keskuksen valmistumiseen saakka.

Kirkkomännikön koulun piha-aluetta parannetaan leikkivälineitä uusimalla ja lisäämällä.

Liikenneväylät

Peruskorjaus vuorossa ovat Tervasmäentien alkuosan ja Hautasiirantien peruskorjaus. Kuivatusta ja valaistusta parannetaan Rantatiellä, Petäjistöntiellä ja Luttikujalla.

Päällystystöitä tehdään Salmentiellä, Rimminkujalla ja Louontiellä.

Toppilan uudelle teollisuusalueelle rakennetaan kadut ja kunnallistekniikka ilman päällystystä ja valaistusta.

Yksityistiet

Talousarviovuonna 2026 on tarkoitus toteuttaa Matarantien sillan uusiminen, jos valtion avustusta hankkeelle saadaan.

Viherrakentaminen

Viheralueiden ja puistojen rakentamiseen käytössä oleva määräraha käytetään lähinnä leikkipuistojen leikkivälineiden uusimiseen.

Vesihuolto

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia jatketaan saneeraussuunnitelmien mukaisesti eri puolilla verkostoa.

Uusien vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen on varauduttu sen mukaan, miten uusia katuja rakennetaan tai peruskorjataan sekä uusia liittymiä tarvitaan. Vesihuollon kaukovalvonta-automaatiojärjestelmää ja jäteveden puhdistamon automaatiota päivitetään. Vesitorniin on suunniteltu peruskorjausta.

6. Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukäytännön muodossa. Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulo-rahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Toiminnan rahavirtaan ei sisälly budjetoitavia tuloarvioita ja määrärahoja, vaan kaikki rahavirtaan sisältyvät erät ovat siirtoja tuloslaskelmaosasta.

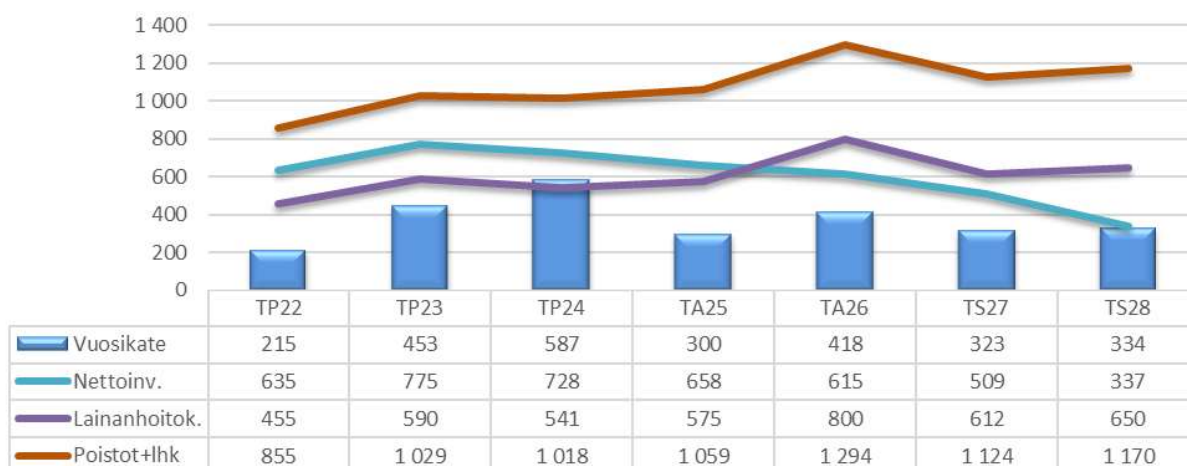
Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulosten erotuksesta. Mainitut erät siirtyvät talousarvion investointiosasta eikä niihin rahoitusosassa enää osoiteta määrärahaa tai tuloarviota.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Nämä rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia eriteltyinä.

RAHOITUSOSA (1000 €)	TP 2024	TA 2025+LTA	TA 2026	muutos %	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	6 331	3 190	4 400	37,9	3 363	3 436
Satunnaiset erät	0	-614	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjauserät	-438	-150	-170	13,3	-171	-172
Toiminnan rahavirta	5893	2 426	4 230	74,4	3192	3 264
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-5 881	-4 475	-4 233	-5,4	-3 580	-3 380
Rahoitusosuudet investointimenoihin	299	1 320	85	-93,6	45	45
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	853	704	1 370	94,6	271	272
Investointien rahavirta	-4 729	-2 451	-2 778	13,3	-3 264	-3 063
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 164	-25	1 452	-5 908,50	-72	201
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	-100	-100	0	-100	-100
Antolainasaamisten vähennykset	226	230	225	-2,2	225	225
Antolainauksen muutokset	226	130	125	-3,8	125	125
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 000	9 000	200	6 300	6 300
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 829	-6 120	-8 417	37,5	-6 369	-6 684
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500	3 255	-2 500			
Lainakannan muutokset	-3 329	135	-1 917	-1 520	-69	-384
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 467	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-5 570	265	-1 792	-776,2	56	-259
Vaikutus maksuvalmiuteen	-4 406	240	-340	-241,6	-16	-58

Vuosikatteen riittävyys rahoituslaskelmassa, €/as.

Nettoinvestoinnit = investointien omahankintamenojen 5 vuoden liukuva keskiarvo

Tarkastelusta nähdään vuosikatteen ja nettoinvestointien välinen suhde pidemmällä aikavälillä. Nettoinvestointien taso 5 vuoden liukuvana keskiarvona ylittää vuosikatteen taloussuunnitelmavuoteen 2028 asti. Vuosikate ei riitä kattamaan tarkastelujaksolla myöskään lainanhoitokuluja vuotta 2024 lukuunottamatta.

7. Toimenpideohjelma

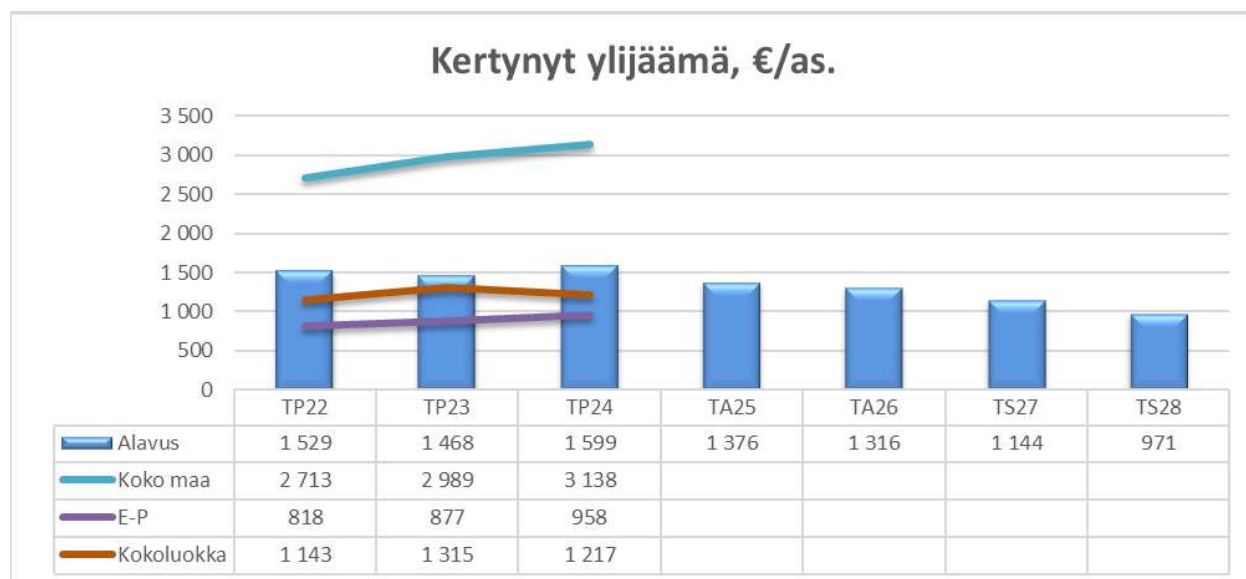
Taloussuunnitelma (talousarviovuosi ja suunnitelmavuodet) on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Alavuden kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.9.2024 § 29 ohjelman talouden sopeuttamiseksi vuosille 2025–2028. Alavuden kaupungin taseessa on 31.12.2023 ylijäämää noin 17,0 milj.€. Tästä johtuen Alavuden kaupunki ei ole velvollinen laatimaan kuntalain mukaista toimenpideohjelmaa taseen ylijäämän vuoksi.

Alavuden kaupungin talouden sopeuttamishojelman tavoitteena on ohjelmakauden aikana varmistaa kaupungin talouden pitkäjänteinen kestävyys. Ohjelma sisältää toimenpiteitä yhteensä 1,79 milj. euron edestä vuosille 2025–2028. Toimista 991 971 euroa kohdistuu vuodelle 2025, 650 197 euroa vuodelle 2026, 119 630 euroa vuodelle 2027 ja 25 000 euroa vuodelle 2028. Töysän yläasteen yhdistäminen Alavuden yläkouluun 1.8.2030 alkaen ei vaikuta sopeuttamishojelmakaudella.

Talouden sopeuttamishojelman pienentää kaupungin ennakoitua alijäämää merkittävästi, mutta jättää Alavuden talouden negatiiviseksi sopeutusohjelman ajaksi ja edelleen vuoteen 2030 saakka. Talouden tasapaino vaatii lisäksi vuoden 2028 jälkeen palvelutarjonnan aktiivista sopeuttamista muuttuvan palvelutarpeen mukaisesti. Erityisesti oppilasmäärän selkeä vähentyminen ja siitä aiheutuva tarve tarkastella varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen palveluverkkoa ja opetusresurssin määrää.

Lisäksi Alavuden on jatkettava sopeutusohjelman ajan tiukkaa taloudenpitoa siten, että talous saadaan tasapainoon, ja että toimintakustannusten kasvua saadaan rajattua sopeutusohjelman jälkeisinä vuosina hieman yli 2 %:n tasolle.

8. Kaupungin konserniin kuuluvat tytäryhtiöt

Alavuden Lämpö Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kaukolämmön tuotanto ja jakelu asiakkaille kilpailukykyisesti liiketalouden periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

Laitosten optimaalinen käyttö ja edulliset polttoainehankinnat sekä lämmönjakelun hoitaminen kuluttajien tarpeiden mukaisesti.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Tuotetaan osa kaukolämmöstä uusiuvalla energialla. Perustetaan "Uusiutuva kaukolämpö" -tuote.

Riskit/Riskienhallinta:

Valtionhallinnon ennakoimattomat ja vaihtelevat päätökset.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2028	TS 2027
Liikevaihto	3739	3961	3956	3960	3960
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	98	200	187	200	200
Lainamäärä	6202	5900	8 149	7698	7247

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Lähes kaikki lämmöntuotanto tapahtuu paikallisia polttoaineita hyväksi käyttäen.	Kattiloiden toimivuus ja huollot sekä laadukkaat polttoaineet	Kotimaisten polttoaineiden käyttöaste
Kattila- ja verkostohäviöt saadaan pidettyä alhaisena	Kattilat pidetään puhtaana, jolloin palaminen tapahtuu pienin päästöin. Mahdolliset verkoston vuodot selvitetään pikaisesti.	
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Häiriötön lämmöntoimitus kilpailukykyiseen hintaan	Huollon oikea-aikaisuus ja toimivat varajärjestelmät	Asiakas ei huomaa toimintahäiriöitä. Lämmön hinta on alle vastavien laitosten keskiarvon.

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Asiakasmäärä kpl	364	362	370
Suoritteiden hinta			
Lämmön verollinen kuluttajahinta €/MWh	79,69	81,58	81,58
Suoritteiden määrä			
Lämmön tuotanto MWh	58 085	60 310	59 810
Lämmön myynti MWh	48 766	51 600	51 600
Verkostohäviö %	16,04	15	15

Alavuden Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Luomme parempaa vuokra-asumista jokaiseen elämänvaiheeseen kiinnittämällä huomiota asukastyytyväisyyteen, asumisviihtyvyyteen, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen.

Toiminnan painopistealueet:

Toimimme asiakaslähtöisesti.

Vuokra-asuntokannan kehittäminen.

Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.

Uudistumme rohkeasti.

Hyvinvoiva yhtiö - talous kunnossa.

Yhdessä tekävä ja hyvinvoiva henkilöstö.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Ylläpitokustannusten nousu sekä kasvavat korjaustarpeet aiheuttavat paineita vuokrien korottamiseen, erityisesti omakustannusperiaatteella toimivissa vuokra-asunnoissa. Samanaikaisesti sosiaaliturvan mahdolliset muutokset voivat lisätä asukkaiden maksuvaikeuksia. Näihin haasteisiin on varauduttu tarjoamalla asukkaille asumisneuvontaa ja tukemalla heitä arjen hallinnassa.

Yhtiö huolehtii asunto- ja kiinteistökannastaan aktiivisesti ja pitkäjänteisesti. Useissa kohteissa on kertynyt korjausvelkaa, ja korjauksia toteutetaan suunnitelmallisesti kiireellisyysjärjestyksessä, jotta asumisolosuhteet pysyvät turvallisina ja viihtyisinä.

Tulevaisuuden suunnittelussa huomioidaan väestörakenteen muutokset, erityisesti ikääntyvien määrän kasvu sekä Alavuden alueen väestökehitys. Yhden ja kahden hengen kotitalouksien lisääntyessä kasvaa myös tarve pienemmille asunnoille, kuten yksiöille ja kaksioille. Näihin tarpeisiin vastataan kehittämällä asunkantaa joustavasti ja ennakoivasti.

Riskit/Riskienhallinta:

Asuntojen vuokraustoiminnan keskeisin riski liittyy käyttöasteen laskuun, joka johtuu kysynnän vaihteluista. Käyttöastetta seurataan aktiivisesti kuukausittain, jotta muutokseen voidaan reagoida nopeasti. Vuokrattu vuutta pyritään varmistamaan pitämällä asunnot ja kiinteistöt hyvässä kunnossa – laatu ja viihtyisyys ovat avainasemassa.

Asukkaiden keskimääräinen pienituloisuus sekä riippuvuus asumistuesta ja toimeentulotuesta voivat muodostaa riskin vuokranmaksukyvyille, erityisesti tilanteissa, joissa valtion ja kuntien mahdollisuudet sosiaalisiin tulonsiirtoihin heikkenevät julkistalouden paineiden vuoksi.

Taloudellisista riskeistä merkittävin on kustannusten nousu. Erityisesti energian hinnan, rakentamisen ja kiinteistöjen ylläpidon kustannusten kehitystä seurataan tarkasti, jotta taloudelliseen suunnitteluun voidaan reagoida ajoissa.

Kiinteistöihin liittyviä riskejä ovat muun muassa tulipalot ja vesivahingot. Näihin on varauduttu kattavilla vakuutuksilla, jotka turvaavat toimintaa yllättävissä tilanteissa.

Kasvava perusparannustarve tuo mukanaan kunnossapito- ja rahoitusriskin sekä paineita vuokrien korotuksiin. Näiden vaikutusten hallitsemiseksi hyödynnetään kiinteistösalkutusta, jonka avulla suunnitellaan pitkäjänteisesti kiinteistökannan kehittämistä ja perusparannusten toteuttamista.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	3488	3737	3679	3680	3680
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	59	0	0	0	0
Lainamäärä	10750	10 130	9 561	8 962	8 363

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Näkyvyyden ja tunnettavuuden vahvistaminen sosiaalisessa mediassa aktiivisen viestinnän ja mainonnan avulla.	Sosiaalisen median kanavien käyttö on suunnitelmallista ja säännöllistä. Julkaisujen määrä ja laatu tukevat strategista viestintää.	Facebook: Ajankohtaiset julkaisut 2-4 kertaa/kk. LinkedIn: Julkaisu vähintään 1 kerta/kk. Somemai- nonta: Google-, Facebook- ja Instagram kanavissa.
Kilpailukykyinen vuokra-asuntokanta	Käyttöasteen seuranta on säännöllistä ja osa strategista johtamista. Asuntojen kunto paranee korjaustoimenpiteiden myötä. Vuokrausprosessi on tehokas ja asiakaslähtöinen.	Vuoden keskimääräinen käyttöaste on 94 %. Korjattujen asuntojen määrä vähintään 45 kpl/v. Viihtyvyysremontteja tehdään vähintään 5 kpl/v. Parannetaan energiatehokkuutta tekemällä omatoimisia katselmuksia kiinteistöllä vähintään 25 kpl/v.
Lisätään asukasviestinnän määrää ja laatua julkaisemalla blogeja ja tiedotteita kotisivuilla sekä jakamalla paperisia asukastiedotteita koteihin.	Asukkaille suunnatut sisällöt ovat ajankohtaisia ja informatiivisia. Viestintäkanavat palvelevat eri kohderyhmiä (digitaaliset ja perinteiset muodot).	2-4 bogia/kk. Paperinen asukastiedote 1-2 kertaa/v kotiin jaettuna.
VESM-raportointimallin käyttöönotto vuokra-asuntokannan kehittämisen tueksi.	Kestävyyssraportointimalli otetaan käyttöön.	Raportin käyttöönotto ja valmistuminen vuoden 2026 loppuun mennessä.
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Asukastoiminta	Asukaskokoukset. Erilaiset tapahtumat.	Asukaskokouksien järjestäminen niissä taloissa joissa ei ole asukastoimintaa. Järjestetään 4-6 vapaaehtoista asukastapahtumaa vuodessa.
Asukastyytyväisyys	Vuosittaiset asukastyytyväisyyskyselyt.	Kyselyn tuloksiin reagoiminen ja heikompien osa-alueiden parantaminen. Keskimääräinen arvosana vähintään 4 (asteikko 1-5).

Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Henkilöstö osallistuu koulutuksiin, jotka vastaavat organisaation strategisia painopisteitä ja yksilöllisiä osaamistarpeita. Osaamiskartoitus ohjaa koulutusten suunnittelua ja toteutusta.	Seurataan koulutuksiin osallistumista ja osaamiskartoituksen toteutumista.	Kehitetään henkilöstön osaamista strategian ja osaamiskartoituksen mukaisesti kouluttautumisen avulla.

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Keskeisiä lukuja			
Vuokra-asuntojen määrä	570	570	560
Asuntojen käyttöaste	96	95	94

A-Pesti Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Yhtiö harjoittaa toimintaansa yhteiskuntavastuullisesti edistäen osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien sijoittumista koulutukseen ja työelämään.

Toimialaan kuuluvat tekstiilien huolto- ja kierrätyspalvelut, hoiva- ja hoitoalan palvelut, puutarha-ala, kiinteistönhuolto- ja siivouspalvelut, pienkoneiden korjaus- ja huoltopalvelut sekä kuljetuspalvelut, sekä kaikki muu laillinen liiketoiminta.

Toiminnan painopistealueet:

Painopisteenä on edistää työllisyyttä tarjoamalla räätälöityjä palveluja työnhakijoille ja työnantajille. Erityistä huomiota kiinnitetään osatyökykyisten, nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen tukemiseen.

Työllisyyttä vahvistetaan kehittämällä koulutus- ja työharjoittelumahdollisuuksia yhteistyössä paikallisten yritysten ja oppilaitosten kanssa. Lisäksi digitaalisen osaamisen kasvattaminen on keskeinen osa valmennuspalveluja.

Panostamme palvelujen saavutettavuuteen ja laatuun, varmistaen että ne vastaavat sekä työnhakijoiden että työnantajien tarpeisiin. Palvelujen kokonaisuutta kehitetään, jolloin toimintamme vaikuttavuutta ja kehittämismahdollisuuksia voidaan laajentaa.

Toteutamme tiivistä verkostoyhteistyötä työllisyysalueen toimijoiden kanssa, jota vahvistetaan jatkuvalla vuoropuhelulla ja yhteisillä kehittämisavauksilla.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

PESULAPALVELUT MONIPUOLISTUVAT

Pesulapalveluiden valikoima monipuolistuu.

Pesulaprosessit uudistuvat energiatehokkaammiksi ja ympäristöystävällisemmiksi.

ASIAKKUUDET

Asiakkuudet painottuvat enemmän yrityksiin. Palveluissa korostuvat laatu ja räätälöinti asiakkaiden tarpeisiin.

TYÖLLISYYSTOIMINNOT

Työllisyystoiminnot tuottavat työharjoittelumahdollisuuksia ja osaamisen kehittämistä. Toiminta vahvistaa paikallista työllisyyttä ja lisää yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Riskit/Riskienhallinta:

TUKIMUUTOKSET

Osatyökykyisten palkkaamiseen arvioitu tuki ei toteudu. Suunnitellut uudet hankkeet eivät käynnisty.

MAHDOLLISET TOMITUSRISKIT

Jos toimitukset viivästyvät, vaikuttaa suoraan negatiivisesti palveluprosessiin ja asiakastyytyväisyyteen. Riskin hallinta edellyttää varastotasojen seurantaa ja vaihtoehtoisten toimittajien varmistamista.

AVAINHENKILÖN SAIRASTUMINEN TAI PITKÄ POISSAOLO

Varaudutaan avainhenkilön sairastumiseen ja pitkiin poissaoloihin varahenkilöjärjestelmän suunnittelulla, ajantasaisella viestinnällä sekä perehtymällä myös työkavereiden työtehtäviin.

ASIAKKAAN TAI VALMENNETTAVAN VÄKIVALTAINEN TAI UHKAAVA KÄYTÖS

Ennaltaehkäistään asiakkaan tai valmennettavan väkivaltaista tai uhkaavaa käytöstä selvittämällä taustatiedot, välttämällä yksin tapaamisia riskitilanteissa, huomioimalla turvallisuus tilajärjestelyissä ja ohjeistuksissa sekä varmistamalla, että ajantasainen turvallisuusohje on kaikkien tiedossa ja käytössä.

TARTUNTATAUDIT

Enhkäistään tartuntatauteja ylläpitämällä siisteyttä ja järjestystä, opastamalla suojavälineiden käyttöön. Tarvittaessa käyttöön työaikajärjestely.

TULIPALO

Pidetään turvallisuusohjeet ajantasaisina, noudattamalla niitä ja harjoittelemalla toimintaa kerran vuodessa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto / Tuotot	877	1649	1 301	1301	1301
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-10	7	-41	-41	-41
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Nopea, tehokas ja kasvussa oleva palvelutuotanto.	Prosessia kehitetään, osaamista hyödynnetään. Huoltotarpeista tiedotetaan ja siisteyden ylläpidosta huolehditaan. Nettisivuja päivitetään säännöllisesti. Palveluja markkinoidaan sosiaalisessa mediassa ja yrityskäynnein. Valmennuspalveluita kehitetään työllisyyden edistämiseksi.	Nimetty henkilö nettisivujen päivitykseen 1 hlö Valmennuspalveluiden kautta yrityksiin työllistyneiden määrä kasvaa 20 hlö Yrityskäynnit, kontaktoinnit
Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Kykyjen mukainen työtehtävä	Työtehtävät suunnitellaan kykyjen mukaan, tarjotaan työvalmennusta ja ohjausta, kehitetään toimintoja ja luodaan uusia työpaikkoja yhteistyössä verkostojen ja nuorten palveluiden kanssa.	Vammasta tai haitasta johtuva työstä poissaolo, max 3 pv/vuosi

Työ- ja harjoittelupaikkojen määrä lisääntyy. Etsivä nuoristyö ja nuorten pajatoiminnan palveluihin osallistuvien nuorten määrä kasvussa.	Toimintoja kehitetään ja pyritään luomaan uusia työpaikkoja. Tarjotaan työvalmennus- ja ohjauspalvelua. Verkostotyö tehokasta. Työpaikka - ja tehtäväkoordinaattorin työn tunnetuksi tekeminen. Toimialojen kehittäminen ja kasvattaminen. Toteutetaan nuorten palvelut sopimusten mukaisesti.	Osaavaa henkilökuntaa rekrytoitu nuorten palveluihin Palautekeskustelujen ja seurantojen tulos positiivinen.
Osaava asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Työnhaku- ja uravalmennus omana palveluna. PAIKKO-oppimisjärjestelmän lisenssi käytössä. Oppilaitosyhteistyö, verkostotyö tiivistä. Sijaispankkimalli kehitteillä.	Toteutetaan tiivistä verkostotyötä eri työllisyystoimijoiden ja oppilaitosten kanssa. Palveluvalikoimassa oma työnhaku- ja uravalmennus. Tuodaan PAIKKO-osaamisjärjestelmä tutuksi kontaktoimalla työnantajia. Käydään oppilaitosten kanssa neuvotteluja.	PAIKKO-osaamistodistuksen suorittaneiden määrä Osatutkinnon suorittaneiden määrä
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Vakaa ja vastuullinen yritys, joka toimii yhteiskunnan parhaaksi	Talouden tarkka seuranta. Laskutusasiakkaina vain yritykset, kunnat. Mahdollisten investointien suunnittelu/käyttö.	Tilinpäätös vähintään talousarvion mukainen. Kassavaranto riittävä, maksut ei myöhässä. Ei lainoja.
Asiakastyytyväisyys jokaisessa yhtiön toiminnoissa.	Taloutta seurataan, laskutus toteutettu ajallaan. Asiakastyytyväisyys varmistetaan ja työnjohto toteuttaa laadun tarkkailua. Toimitukset sopimuksen mukaisesti ja hinnoittelu on kilpailukykyistä.	Asiakasreklamaatio max. 1/toimintavuosi Ei irtisanottoja palvelusopimuksia
Yhteiskunnallisen yritystoiminnan tunnettuuden edistäminen.	Yhteiskunnallisen yrityksen tunnettavuutta pyritään lisäämään aktiivisella viestinnällä ja näkyvyydellä eri kanavissa. Markkinoidaan säännöllisesti, toimitaan verkostoissa.	Avoimien ovien päivät 1x kevät ja 1x syksy Yhteiskunnallisesta yrityksestä kiinnostuneiden yhteydenottojen määrä 4 eri yhteydenottoa/vuosi

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Suoritteiden määrä			
Tukityöllistettyjen määrä	22	24	10
Palvelukuukausien määrä	61	103	30
Kilomäärä	213	220	200

Alavuden Kehitys Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Alavuden Kehitys Oy kehittää ja monipuolistaa Alavuden kaupungin elinkeinoelämää läheisessä yhteistyössä alavutelaisten yritysten, kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa sekä tarjoaa yrityksen elinkaaren kattavat palvelut alavutelaistille yrittäjille ja Alavudelle yritystoimintaa suunnitteleville. Yhtiö tuottaa kaupunkimarkkinointiin liittyviä palveluja Alavuden kaupungille. Yhtiö voi osallistua alavutelaisten yritysten kasvuun ja kehittämiseen mm. pääomalainoja myöntämällä.

Alueen elinvoiman monipuolistamiseksi ja lisäämiseksi yhtiö toteuttaa paikallisia ja seudullisia kehittämishankkeita.

Toiminnan painopistealueet:

Yhtiön toimintaa linjaavat lelinvoimaohjelma ja kaupunkistrategia. Yrityksille tuotettavien palveluiden lisäksi yhtiö toteuttaa toimenpiteitä, joilla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, lisätään alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana, yrityksen sijaintipaikkana sekä matkailukohteena.

Hyödynnämme ketterän ja tavoitteellisen verkostoyhteistyön kehittämishankkeiden toteutuksessa.

Yhtiö hallinnoi alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen myönnettyllä AKKE-rahoituksella toteutettavaa, kaksivuotista **Rohkeasti kohti uutta Alavudella!** -paikallisen äkillisen rakennemuutoksen hanketta. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Alavuden merkittävästi heikentynyttä työllisyyden ja aluetalouden tilannetta.

Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö tuottaa laadukkaat yritys- ja kehittämispalvelut asiakaslähtöisesti ja joustavasti.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Yhtiön henkilöstöresurssi on niukka ja siinä ei ole ns. särkymisvaraa. Henkilöriskin varaudutaan aiempaa tarkemmalla prosessien kuvauksella, sisäisin varahenkilöjärjestelyin sekä verkostoyhteistyöllä.

Luottamuksellisten tietojen käsittely ja vaara niiden päätyemisestä kolmannen osapuolen tietoon aiheuttaa tietoturvariskin. Koulutus ja ohje luottamuksellisten tietojen käsittelyyn ja tallentamiseen tulee olla ajantasalla ja sen noudattamista tulee seurata.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on johtanut maailmanlaajuiseen taloudelliseen kriisiin, jonka vaikutukset jatkuvat edelleen. Mikäli alueen yritykset tarvitsevat nykyistä enemmän yritysneuvontaa, eivät niukat resurssit riitä vastaamaan tarpeita. Riskiin varaudutaan aiempaa tarkemmalla prosessien kuvauksella ja sisäisin varahenkilöjärjestelyin sekä ostopalveluin.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	488	233	397	400	400
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	26	-27	-32	0	0
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Yrityspalvelut tuotetaan laadukkaasti	Asiantunteva, osaava ja joustava palvelutarjonta.	Asiakkuuksien määrä kasvava Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset vähintään edeltävän kyselyn tasolla
Edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena.	Toimenpiteet koulutusverkoston kehittämisessä ja rekrytointien edistämässä. Viestitään aktiivisesti ja monipuolisesti kaupungista työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Toteutetaan tavoitteita edistäviä hankkeita.	Uusia koulutuksia on toteutettu Rekrytointitoimenpiteitä on toteutettu yhteistyökumppaneiden kanssa suunnitellusti Viestintätoimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti Hankkeita on toteutettu suunnitellusti

Alavuden Jäähalli Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Tarjota alavutelaisille ja lähialueen jääurheilun harrastajille laadukkaat ja monipuoliset harrastustilat.

Toiminnan painopistealueet:

Toimitilojen kustannustehokas käyttö.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Toiminta jatkuu nykyisen kaltaisena.

Riskit/Riskienhallinta:

Käyttäjien määrä vähenee ikäluokkien pienentyessä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	236	248	257	260	260
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-67	7	38	40	40
Lainamäärä	806	734	662	590	517

Strategian mukaiset tavoitteet:

Hyvinvoiva asukas		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Käyttöaste pidetään korkeana	Jääajan tarjoaminen lähialueen seuroille ja muille käyttäjille.	Laskutetut jääajat h/vuosi

Suoritteet	TP2024	TA2025	TA2026
Suoritteiden määrä			
Myydyt jääaikatunnit kaudessa	948	1 060	920
Hoitokustannus/myyty jääaikatunti	213	140	150
Pääomakulut/myyty jääaikatunti (lyh.+korot)	113	87	95

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi tarjoaa toimitiloja ja palveluja yrityksille ja yhteisöille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen ja hyvien liikenneyhteyksien äärellä Alavudella.

Toiminnan painopistealueet:

Varmistetaan kiinteistön toimitilojen korkea käyttöaste, sujuva kokous- ja koulutustilojen käyttö sekä taloudellinen toiminta. Ylläpidetään ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Palvelukorttelin valmistumisen myötä kaupungin toiminnot siirtyvät Koy Alavus Fasadista uusiin tiloihin.

Viestintä vapautuvista tiloista tulee käynnistää uusien toimijoiden sijoittumisen varmistamiseksi.

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä energiahintojen merkittävä nousu sekä yleinen kustannustason kohoaminen muodostavat edelleen riskin. Riskiin varaudutaan hyödyntämällä konsernisopimusten tuoma etu energia- ja muissa hankinnoissa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	158	154	147	150	150
Tulos (ennen tilinpäätössirtoja ja veroja)	9	1	14	14	14
Lainamäärä	669	611	548	487	426

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen korkea käyttöaste	Vapautuvista tiloista viestitään aktiivisesti	Tilojen vapautuessa toteutetut viestintätoimenpiteet, tarjoukset, näytöt ja vuokrasopimukset
Nostetaan kokous- ja koulutustilojen käyttöastetta	Tarjolla olevista kokous- ja koulutustiloista viestitään aktiivisesti. Asiakkaan on helppo varata tila käyttöönsä	Toteutetut viestintätoimenpiteet Toteutuneet varaukset

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo tarjoaa toimitiloja ja palveluja erityisesti ict-yrityksille ja yrityspalveluyrityksille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen Tuurin kaupallisten palveluiden ja asiakasvirtojen äärellä.

Toiminnan painopistealueet:

Kiinteistön käyttöasteen lisääminen ja vakaan talouden ylläpito sekä ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

Odotettavissa olevat muutokset taloussuunnitelmavuosina:

Riskit/Riskienhallinta:

Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen myötä talouden turbulenssi jatkuu edelleen ja sen vaikutuksia on vaikea arvioida. Riskinä on energiahintojen ja kustannustason nousu. Riskiin varaudutaan hyödyntämällä konsernin saamat hankintaedut energia- ja muissa hankinnoissa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	82	77	75	77	77
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	3	4	0	1	1
Lainamäärä	196	179	164	148	132

Strategian mukaiset tavoitteet:

Elinvoimainen Alavus		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Tilojen käyttöasteen nosto	Viestitään vapautuvista ja vapaista tiloista ja tarjotaan tiloja	Toteutuneet viestintätoimenpiteet, lähetetyt tarjoukset, toteutuneet näytöt ja vuokrasopimukset
eTuurin etätyöhuoneen käyttöasteen nosto	Viestitään etätyöhuoneesta aktiivisesti	Toteutuneet viestintätoimenpiteet ja varaukset

